

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z PRILOGO „KMEČKO DELO“

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 38 din, polletno 20 din,
četrtletno 11 din; inozemstvo 76 din
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
3000 din, pol strani 1500 din, četrt
strani 750 din, osminka strani 400 din
— Mali oglasi posamezna beseda za
naročnika 1 din, za nenaročnika 2 din

K drugi obletnici izvolitve Pija XII.

Mirovno delo sedanjega papeža med prejšnjo svetovno vojno

Drugo obletnico izvolitve sedanjega papeža Pija XII. slavi katoliški svet sredi vojnih stisk in vzdihov milijonov, ki jim vojna seka krvave in nekrvave rane. In ob tej obletnici bodo zopet misli vsega katoliškega in nekatoliškega sveta hitele v Rim k Petrovemu prestolu, na katerem sedi papež, ki ga je božja previdnost izbrala, da je že med prejšnjo svetovno vojno imel priliko gledati za kulise takratnega vojnega dogajanja in da je že takrat po svojih velikih diplomatskih sposobnostih in po svojem visokem položaju, ki ga je takrat zavzemal, bil poklican, da je takrat, ko so bile vojne strasti do viška razpaljene, prišel za tisto delo, ki naj sprtim narodom zopet povrne toliko zaželeni mir.

Naj se tudi »Slovenski gospodar« spomni dela, ki ga je sedanjí sv. oče vršil med prejšnjo svetovno vojno!

Nuncij v Monakovem

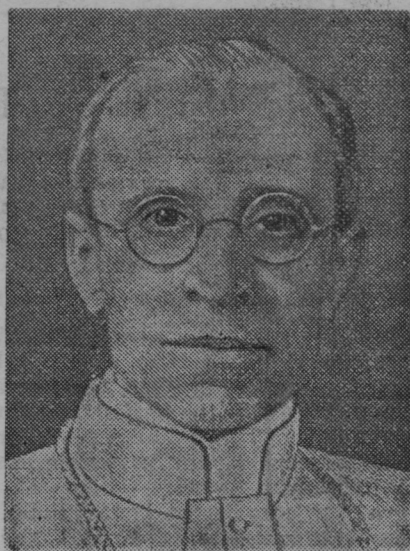
Dne 25. maja 1917 je takratni naslovni nadškof Evgenij Pacelli kot papežev nuncij pri bavarskem kralju Ludoviku III. prispel v München. Dne 28. maja je v slovesni avdienci izročil kralju poverilna pisma in mu govoril: »Potreba, da se človeška družba znova zgradi na varnih temeljih krščanske modrosti in dejstva, da se da pravični in trajni mir zgraditi le na temeljih javnega krščanskega prava, še nista bila nikoli tako jasno spoznani, kakor v tej skrbipolni uri. Misija, da po svojih skromnih močeh sodelujem pri mirovnem delu, mi je bila naložena v času, kakršnega v zgodovini še ni bilo.«

To je bil začetek njegovega mirovnega dela, ki ga je opravljal kot papežev nuncij v Nemčiji. In k temu začetku je takratni bavarski ministrski predsednik in vodja tamkajšnjih katolikov izjavil: »Papež nam ni poslal le nuncijske — ta Pacelli je več vreden kakor ena armada.«

Pri nemškem cesarju

Nastopna avdiencia pri bavarskem kralju je bila začetek naporega dela, za katerega je nuncij Pacelli krepko zagrabil in ga na široko razpredel. Poleti leta 1917. je bil že pri nemškem cesarju Viljemu II., ki ga je v Kreuznachu, kjer se je nahajal nemški glavni stan, sprejel v avdienco. Bilo je to 29. junija dopoldne. Cesar je bil oblečen v uniformo pruskega generalfeldmaršala. Bil je vidno utrujen. Ves čas pogovora je stal.

Nuncij je nemškemu cesarju izročil lastnoročno pisano pismo takratnega papeža Benedikta XV., v katerem ga ta naproša, naj stori vse, kar je le v njegovi moči, da se zopet vzpostavi mir. Nuncij je še pristavil, da sveti oče pričakuje, da se bo vrhovni poveljnik nemške oborožene sile velikodušno odpovedal tudi zasedenim ozemljem. Da je cesar vpričo njega cdprl in prebral papeževo pismo, je nuncijska navdajala z upanjem, zlasti še, ker ga je tudi

pogovor z nemškim kanclerjem Bethmann-Hollwegom utrjeval v pričakovanju, da bo vendar mogoče doseči spravo med sprtimi narodi. Nemški cesar je v tej avdienci nuncijski odgovoril, da je vedno želel mir in da obžaluje, da je njegov mirovni predlog od 12. decembra 1916 ostal brezuspešen.

Nuncij pa se ni vdal. Odvrnil je, da bi spričo novega vojnega položaja nov in konkreten predlog imel več uspeha. Pacelli je pričakoval, da se bo cesar končno le z jasnimi in stvarnimi predlogi izjavil za mirno poravnavo. Toda cesar je le izmikajoče se izjavil, da bo sv. oče storil veliko delo, če bo katoliško duhovščino po vsem svetu pripravil do obsodbe medsebojnega sovraštva in za mirovno delo. Največja zapreka sklenitvi miru da je sovraštvo, ki vlada v človeških srcih. Sv. oče da bi mogel cerkvene kneze javno pozvati, naj bi oznanjali pomirljivost in spoštovanje nasprotnika.

Pacelli mu je na ta izmikajoč odgovor odvrnil, da more papež tem mislim samo pritrjevati in poskušal razgovor zopet privedi h konkretnim izjavam in predlogom. Toda cesar zopet ni hotel z jasno besedo na dan. Nuncij je spoznal, da cesar noče storiti prvega koraka. Cesarjev pogled je bil uprt v daljavo. Veroval je v zmago svojih armad.

Po končanem razgovoru je bil nuncij na zajtrku pri pruskem prestolonasledniku, kjer je sedel na cesarjevi desnici. Še istega dne se je Pacelli vrnil v München, kjer je bil naslednjega dne sprejet v avdienco pri avstrijskem cesarju Karlu, ki se je takrat tam mudil.

Priprave za mirovni predlog

Še pred avdienco pri nemškem cesarju, dne 26. junija, je bil Pacelli pri nemškem kanclerju. Oba diplomata sta izmenjala misli o mirovnih pogojih. Kancler je izjavil, da bi bila Nemčija pripravljena, Belgiji vrniti svobodo, pri-

znati omejitev v oboroževanju in mednarodno razsodišče.

Nuncij je takoj poročal v Rim, da je sedaj prišel primeren trenutek za papeževo diplomatsko akcijo za mir. Angleški ministrski predsednik je pravkar v svojem govoru podčrtal pripravljenost Anglije za mir pod pogojem, da Nemci izpraznijo zasedeno Belgijo. Dne 19. julija je nemški državni zbor v sporazumu z nemškim vrhovnim poveljstvom sprejel znano mirovno resolucijo, ki je želela mir brez aneksij in trajno spravo med narodi.

Toda med tem se je zgodilo nekaj, kar je položaj do dna spremenilo. Dne 13. julija je padel kancler Bethmann-Hollweg. Dne 24. julija je bil Pacelli zopet v Berlinu in takoj pričel razgovore z novim kanclerjem, kateremu je predložil zaupni mirovni predlog, ki je obsegal svobodo morij, omejitev oboroževanja, mednarodno razsodišče, vrnitev nemških kolonij, vzpostavitev svobodne Belgije, rešitev vprašanja meja itd. Pogajanja so trajala do 26. julija. Uspeh teh pogajanj je bila kanclerjeva izjava, da je nemška vlada vesela papeževega mirovnega koraka in da bo končen odgovor dala takoj, ko se bo pogovorila s cesarjem in z Dunajem.

Nuncij se je vrnil v München v pričakovanju, da bo v nekaj dneh imel v rokah končen odgovor. Pretekel je teden, Berlin pa je še vedno molčal, v Rimu pa so postajali nestrpni. Nuncij je iz Rima dobil navodilo, naj takoj odpotuje v Berlin, ta pa je nuncijski sporočil, naj počaka, ker bo zadeva v teku enega tedna rešena. Pacelli je dobro razumel: v Berlinu so zavlačevali.

Dne 7. avgusta so se antantini državniki zbrali na konferenco v Londonu. Tej konferenci naj bi bil predložen papežev mirovni predlog, seveda le, če bi na to pristal nemški kancler Michaelis. Že po tretji seji je bila konferenca zaključena. Pismenega odgovora iz Berlina namreč ni bilo. Šele 11. avgusta je Pacelli prejel nemški odgovor. Toda 14. avgusta papež radi mejne zapore odgovora še ni imel v rokah.

Med tem pa je papež že storil odločilni korak za svetovni mir. Dne 14. avgusta 1917 so nuncijski v vojskujočih se državah državnim poglavarjem izročili papeževo mirovno noto. Za ta korak se je papež odločil šele potem, ko je zaman čakal na nemški odgovor.

Usoda papeževega mirovnega predloga

Svet je bil poln pričakovanja. Vojna sreča se je medtem nasmehnila antanti. Ob koncu avgusta se je pri vatikanskem državnem tajniku kardinalu Gasparriju javil angleški poslanik in mu sporočil, da angleška vlada na papeževo noto še ne more odgovoriti, ker še ni povprašala za mnenje zaveznikov in pristavil, da se mu ne zdi verjetno, da bi mogli priti do cilja, dokler se nemška vlada ne izjavi o od-

škodnini in garancijah. Celo v vprašanju Belgije da nemška vlada še ni dala jasne izjave. Kardinal Gasparri je monakovskemu nunciju takoj naročil, naj stopi v stik z nemško vlado, od katere naj bi dobil jasen odgovor zlasti glede Belgije, kar bi pripomoglo k boljšemu razvoju mirovnih pogajanj. Nemški kancler nunciju ni odgovoril, pač pa je preko španskega poslanika v Bruslju tipal, če Angleži mislijo resno. Od teh pa ni bilo mogoče ničesar izveči.

Istočasno je francoska vlada sporočila Londonu, da odklanja papežev mirovni predlog, ker da ne vsebuje pogoja, da Nemčija Franciji odstopi Alzacijo in Lotaringijo. Francija, ki med svetovno vojno pri Vatikanu še ni imela svojega poslanika, je London naprosila, naj njen odgovor sporoči vatikanskemu državnemu tajniku, da ta ne bi začel s kakimi pol-officelnimi posredovanji med vojskujočimi se državami.

Dne 22. septembra je kardinal Gasparri končno prejel nemški odgovor na papežovo

mirovno noto. Ko ga je prebral, je izjavil: »Odgovor je ničev in uničuje vsa upanja.« Kardinal je še čakal odgovor nemške vlade na Pacellijevo posredovanje. Toda tudi ta je bil uničujoč, nejasen. Istočasno je kardinal dobil tudi odgovor francoske vlade. Sedaj je bilo jasno: za vse je bilo prepozno. Do po papežu posredovanega miru ni prišlo.

Ko je nuncij Pacelli v Münchenu spoznal, da je papeževa mirovna pobuda propadla, je ves v solzah vzkliknil: »Vse je izgubljeno, tudi vaša domovina!« Takrat je v sebi čutil bolečino narodov in bolečino sv. očeta Benedikta XV., ki ni mogel preprečiti nepopisne nesreče svetovne vojne.

Nuncij Pacelli je v Münchenu dočkal zlom cesarske Nemčije in bil priča krvavim dogodkom komunistične revolucije, ki je bila zadnji konec nemškega cesarstva.

Evgenij Pacelli med svetovno vojno ni uspel in zato je toliko trpljenja šlo preko narodov. Ali bodo narodi poslušali Pija XII. in s tem od sebe odvrnili katastrofo, ki jim grozi?

Zasedba italijanske Somalije

Od Žube do Mogadiša

Južnoafriške čete so začele prodirati v italijansko Somalijo iz angleške kolonije Kenija dne 12. februarja. Po zasedbi pokrajinskega mesta Afmađu in osvojitvi pristanišča Kismaju so zadelo južnoafriški napadalci na italijansko obrambno črto ob veliki reki Žubi. Kakor hitro pa je bil izsiljen prehod preko te reke, je bil italijanski obrambni načrt glede te pokrajine zrušen. Pohod južnoafriških motoriziranih oddelkov od reke Žube naprej je bil malodane neoviran. Dne 25. februarja je bilo zasedeno brez vsakega odpora glavno mesto Somalije in veliko pristanišče Mogadišo. Od začetka vdora v italijansko Somalijo 12. februarja do vkorakanja v Mogadišo 25. februarja so prevozili zmagovalci v stalnih večjih in manjših bojih 1000 km. Uspeh južnoafriške vojske je bil mogoč zaradi sodelovanja vseh treh vrst orožja: kopne vojske, mornarice in letalstva.

Velik pomen Mogadiša

Mogadišo je zelo važno pristanišče in za Masavo v Eritreji drugo največje mesto v italijanski vzhodni Afriki. V mirnem času je štel Mogadišo 60.000 prebivalcev, od tega 8000 Italijanov. Iz Mogadiša vodi v notranjost 115 km dolga železniška proga. Ob priliki abesinske

vojne je služil Mogadišo italijanskemu maršalu Grazianiju kot glavno oporišče za napredovanje v Abesinijo od juga. Verjetno je, da bo igral isto vlogo sedaj, ko prodirajo Angleži v Abesinijo na 12 mestih.

Dva vojna pohoda iz italijanske Somalije

Istočasno ko so motorizirani južnoafriški oddelki prekoračili reko Žubo, zlomili italijanski odpor in zasedli Mogadišo, je zavzela angleška mornarica v prvem naskoku na skrajno severno-vzhodnem koncu italijanske Somalije trdnjavo Gardafui. S tem je postala zasedba celotne italijanske Somalije lahka ter hitro izvedljiva. Verjetno je, da bodo južnoafriške čete vkorakale iz zasedene srednje Somalije od juga v Abesinijo, iz severne pa v angleško Somalijo, katero so izpraznili Angleži lani.

Umik italijanskih čet iz Somalije

Prodiranje južnoafriških čet v Somaliji se nadaljuje. Italijanske čete se naglo umikajo v smeri proti Addis Abebi in Havarju v osrednjo Abesinijo.

V Somaliji je bilo doslej naštetih 900 italijanskih ujetnikov in med temi so trije generali. Število ujetnikov raste iz dneva v dan. Zelo obsežen je tudi plen raznega vojnega materiala.

Predsednik dr. Fran Kulovec v Ljutomeru in Ptuj

V Ljutomeru

Zadnje nedeljo predpoldne se je vršila v Ljutomeru v prostorih Katoliškega doma seja okrajnega odbora JRZ. Sejo je vodil bivši minister Snoj, udeležili so se je predsedniki vseh krajevnih organizacij, vsi župani in odličniki iz ljutomerskega okraja. Po pozdravnih besedah g. ministra Snoja je navdušeno pozdravljen od navzočih govoril g. predsednik dr. Kulovec o naši notranji in zunanji politiki ter zatrdil, da bo vlada sporazuma storila vse za ohranitev miru. Govor g. ministra je bil sprejet z burnim odobravanjem in z vzkliki: kralju, knezu namestniku, Jugoslaviji ter našemu političnemu vodstvu. Za dr. Kulovcem je govoril še predsednik Preveda g. Snoj, na kar je bila seja zaključena s pesmijo: »Hej Slovenci!«

V Ptuj

V nedeljo popoldne pa se je vršila v Ptuj seja širšega odbora JRZ za ptujski okraj. Udeležil se je je predsednik gospod dr. Franc Kulovec, kateri je bil pred ptujskim mestnim po-

glavarstvom slovesno sprejet od bivšega ministra Snoja, od okrajnega načelnika dr. Farčnika, ptujskega župana dr. Remca, od treh banskih svetnikov, gimnazijskega ravnatelja in ravnatelja meščanske šole. Predsednika dr. Kulovca je pozdravila gospodična Vera Remeč in mu poklonila šopek nageljnov. G. minister se je podal v sejno dvorano mestnega predsedstva, kjer so bili zbrani odlični pristaši JRZ za ptujski okraj in so mu priredili prisrčen sprejem. V pozdrav g. predsednika in vseh zbranih je spregovoril g. tajnik Marko Kranjc, ki je podal besedo dr. Kulovcu. G. minister se je spomnil v svojem daljšem govoru rajnega dr. Korošca, kateremu so zaklicali navzoči trikratni: »Slava!« G. predsednik je podal poročilo o naši zunanji ter notranji politiki. G. ministru se je zahvalil g. tajnik Marko Kranjc in posebno še omenil njegova prizadevanja za regulacijo Drave, ki se bo nadaljevala. Za g. predsednikom so še govorili: g. Snoj, g. župnik Grobler, ravnatelj Munda in banski svetnik Prelog.

Močan si, o slovenski narod! Tisoč in pet sto let krvaviš, izkrvavel nisi! Narod-mehkužnik bi dušo izdihnil — ti pa, tisočkrat ranjen, komaj zmaješ z ramami... Trdna je moja vera, da napoči zarja tistega dne, ko naša kultura ne bo več krizantema siromakova, temveč bogaštvo bogatega. Že slutim zarjo tistega dne (Ivan Cankar.)

Janko Bejek:

Nekaj o sezonskem delavstvu

Mamon — denar vleče delavce v nevarnosti

Približuje se čas sezonskega poljskega dela. Naši sezonci že postajajo nemirni in se sprašujejo, ali jim bodo letos vse poti odprte ali ne. Prejšnja leta je šlo največ delavcev v Francijo in Nemčijo, lansko leto je šlo le nekaj delavcev v Francijo in nekaj manj kot 2000 v Nemčijo, ostali so šli na delo v državi ali so pa morali ostati doma. Lansko leto se je delavce, ki so mislili iti v tujino, svarilo radi nevarnosti, ki jih čakajo v teh vojujočih se državah, pa ni nič pomagalo. Kesanje je prišlo prepozno. Veliko naših delavcev je prestalo vso grozo vojne v Franciji, dosti je mrtvih, več sto jih še danes pogrešamo. Vsa nevarnost se je tem delavcem naslikala in to pri borzi dela, opominjali so domači dušni pastirji, pa vse skup nič ni zaleglo. Danes govorijo ti delavci drugače. Nekateri delavci so se tudi iz Nemčije vrnili predčasno radi vojne. Pa je letos naše delavstvo prav tako trmasto kot lansko leto. So že nestrpni in komaj čakajo, da bi se jim odprla vrata tujine, čeprav je povsod vojno stanje. Mamon — denar vleče naše ljudstvo v nevarnosti. Če bo zopet prišlo gorje na naše delavstvo, bo seveda kriva borza dela, njen šef g. Kerec in duhovniki. Eno ali dve leti mi lahko shajamo brez tujine ali pa tudi za stalno, saj dolgo nismo hodili v tujino in je naše delavstvo le živelo in je bilo veliko manj pokvarjeno kot je danes. Se poznajo na našem delavstvu že posledice tujine. Veliko jih pride domov bolanih, izgaranih, pokvarjenih. Drugi pridejo domov na videz sicer še zdravi, pa polagoma pešajo in legajo v prerani grob. Naš delavec v tujini gara, da vse moči iz sebe, da bi ja več zaslužil, hrane si pa ne privoščiči, da mu pač več denarja ostane. Posledice so neizgibne.

Bodimo odkriti!

Piše se dostikrat o 12.000 sezonskih delavcev v Prekmurju. To ne odgovarja resnici, pa naj mi kdo zameri ali ne. Živim v kraju, kjer je sorazmerno največ sezoncev. Trdim in vsakemu lahko tudi dokažem, da imamo veliko manj sezonskih delavcev. Številka ne bom navajal, ali če bi rekel, da jih je le okrog 8000, se veliko ne bi zmotil. Jaz ne štejem za sezonskega delavca tistega našega kmeta, ki ima doma dovolj dela in jela ter gre v tujino le radi pohlepa po denarju. Tudi tistih naših deklet in fantov ni šteti med sezonce, ki odidejo proti volji staršev, ki jim nudijo doma vsega v izobilju in gredo v svet le radi prostosti ali pohlepa. Vedite namreč, da en naš delavec v Nemčiji zasluži v eni sezoni tudi do 7000 din ali pa še več. Vse to radi visoke valute nemške marke. Če bi naši delavci ta denar tam porabili za obleko in življenje, jim ne bi nič ostalo,

Delavci, bodite pametni!

Potrpimo do konca vojne. Želimo vam samo dobro. Saj vas razumemo, da bi radi kupili še kaj zemlje, radi bi si postavili novo hišo, radi plačali dolgove, pa bi tudi v ostali Sloveniji radi vse to imeli, pa vendar ne gredo v tujino in so zadovoljni s skromnim življenjem. Naše ljudstvo je vse preveč razvajeno. Potrebno je, da zopet nastopi oblast, kot lansko leto. Naj mi bo dovoljeno — kot poznavalcu naših delavskih razmer — nekaj pripomb. Lansko leto je bilo precej krivic, četudi je oblast pazila.

Število sezoncev v tujino je bilo omejeno, pa sta le šla od nekatere hiše po dva, od druge, siromašne, pa nobeden. Imen nočem navajati. Naredba oblasti bi se naj tudi nekoliko spremenila. Moške osebe bi naj šle v tujino že s 25 leti, če že silijo. Ženske osebe pa naj ne bi šle pod nobenim pogojem pred izpolnjenim 20 letom v tujino, pa magari gre z njo oče ali mati. Razlogov za to je dosti, pa ni prostora, da bi vse navajal. Sedaj je še čas, da se naredi pravičen seznam res potrebnih oseb. Vse pa mora biti tajno. Občine že nekaj naredijo, vsega pa tudi niso storile in se je le zgodila kaka krivica. Kaj pa, če bi se oblast obrnila na koga drugega...

Opozorjamo oblast tudi na naše begunce

Veliko jih je odšlo v tujino brez dovoljenja. Zadnji čas pa je to izključeno, ker nemška oblast vrne vse naše ljudi, ki pridejo tja kontrabant. Ostro pa naj kaznuje oblast tiste naše delavce, ki so odšli že lansko leto v tujino brez dovoljenja, in to radi tega, ker jih je tu čakala kaka dolžnost. Poznam več takih, ki so odšli, ko so dobili poziv na orožne vaje. Pa se tajno vračajo domov za kak teden in se čudimo, da oko postave tega ne zve. Tu je treba postopati brez usmiljenja. Ne odobravamo tega, da smejo tudi ti begunci pošiljati domov denar, kakor to delajo naši redni sezonci. Tako ne pridemo daleč, saj se nam bodo smejali.

Po Jugoslaviji

Slovesna izmenjava potrdilnih listin glede trajnega prijateljstva med Madžarsko in Jugoslavijo. Naš zunanji minister dr. Cincar Markovič je prispel s soprogo in spremstvom 26. februarja v Budimpešto, kjer je bil deležen slovesnega in pristrčnega sprejema. Po pozdravu z madžarskim zunanjim ministrom je obiskal predsednika vlade grofa Telekyja in je bil sprejet v avdienco pri regentu Horthyju. Vršila se je slavnostna seja obeh madžarskih zbornic, na kateri je bilo izraženo zadovoljstvo nad zblizanjem obeh sosednih držav. Dne 27. februarja so bile v slavnostni dvorani predsedništva madžarske vlade slovesno izmenjane potrdilne listine, s katerimi stopa v veljavo pogodba trajnega prijateljstva med Madžarsko in Jugoslavijo. Kot spomin na ta veliki dogodek v resnih časih je izročil predsednik madžarske vlade našemu zunanjemu ministru zlato pero, s katerim je bila podpisana zgodovinska listina.

Kmet — kapitalist. To je mnenje mariborske marksistično-socialistične »Delavske politike«. Radi česa? Ker smatra kmet svojo zemljo kot svojo last, ker je na stališču zasebne lastnine proizvodjalnih sredstev. »Odveč je govoriti,« tako modruje »Delavska politika«, »da

bi mogli poljedelci, pa naj so že veliki ali mali, voditi svoja posestva drugače kot po kapitalističnih načelih.« Naši kmetje s svojimi srednjimi in malimi grunti in gruntci — kapitalisti! Ali je razredna borba in hujskanje k tej borbi našim marksistom že popolnoma zmešalo razsodnost?!

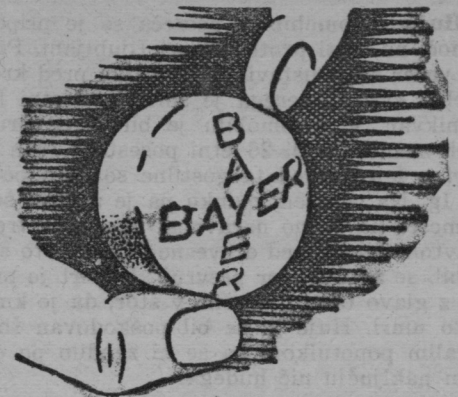
550 letnica smrti bl. Nikolaja Taviliča. Letos preteče 550 let, kar je umrl (leta 1391.) frančiškanski pater Nikolaj Tavilič, rojen v Šibeniku v Dalmaciji, mučeniške smrti v Jeruzalemu. Češčenje tega mučenika, rojenega v hrvatskem šibeniku, se je takoj začelo po njegovi smrti, in sicer v njegovem rojstnem mestu. Tamkaj se v cerkvi očetov minoritov shranjujejo njegove relikvije (svetinje), tamkaj je prva njegova slika in prvi njegov oltar. Zato priredijo hrvatski patri minoriti od 24. do 26. maja letos narodno romanje v Šibenik. Namen je proslava 550 letnice smrti bl. mučenika Nikolaja in prošnja, da bi Bog podelil hrvatskemu narodu milost, da bi bil blaženi Nikolaj čim prej proglašen za svetnika. Hrvatje želijo in upajo, da se bo to zgodilo še v letošnjem letu, ki je 550. po njegovi mučeniški smrti.

Novice iz domačih krajev

Plaz zaustavil promet. Radi zmrzline se je utrgalo 300 kubikov kamenja, laporja ter zemlje in je zasulo v noči na 27. februar železniško progo Prevalje—Holmec pri km 79, približno 8 km od Prevalj. Radi plaza je bil promet med Prevaljami in Pliberkom prekinjen en dan. Ves dan je odstranjevalo plaz s proge 60—80 prognih delavcev.

Kolesar povozil žensko. Na poti k sv. maši iz Dupleka k Sv. Martinu pri Vurbergu se je zaletel od zadaj v 65 letno Marijo Danko neznan kolesar in jo podrl. Pustil jo je na cesti brez pomoči z zlomljeno desno nogo in z drugimi hudimi poškodbami. Poškodovano so spravili v mariborsko bolnišnico.

Posestnikov sin smrtno ponesrečil pri smu-

Vsakdo ve
da je

ASPIRIN

sredstvo proti hripi in prehladu. Pri kupovanju treba paziti, da je vsak zavitek in vsaka posamezna tableta obeležena z »Bayer«-jevim križem. Nikoli ne pozabite, da Aspirina brez »Bayer«-jevega križa ni

Ogledn. reg. pod št. br. 7257 od 23. marca 1940

čanju. V Zavrhu pri Dobrni je padel pri smučanju posestnikov sin Stanislav Legvart čez neko deblo. Pri padcu si je tako poškodoval prsni koš, da je obležal na mestu mrtev.

Otrok padel v krop. V Šmartnem ob Paki je padel v krop in se je življenjsko nevarno opekel triletni sinček železničarja Bogomil Ajdič.

Avtomobilska nesreča. S šoferjem se je peljala v avtomobilu iz Zavrha proti Celju posestnica Marija Wiedenbusch iz Lumberga. Avto se je prevrnil v občestni jarek in gospa Wiedenbusch je dobila hude telesne poškodbe. Avtomobil je močno poškodovan.

Huda nesreča enoletnega otroka. Marija Količ, enoletna hčerkica delavca iz Lipe pri Teharju, je padla v krop in se je hudo poparila.

Vinsko sod mu zmečkal nogo. Na kolodvoru na Laškem se je zvalil pri nakladanju sod na 54 letnega Franca Jelena, upokojenega rudarja iz Laškega, kateremu je zmečkal levo nogo.

18 leten fant povozen od vlaka. V Hrastniku blizu Velejeve kovačnice je povozil vlak 18 letnega Jožefa Matuša, ki je obležal mrtev.

Neverjetne, a resnične stvari. Pod naslovom »Ne boste verjeli« je neki Američan zbral celo vrsto neverjetnih, a vendar resničnih stvari. Tako se je najdaljši boksaški boj zgodil 6. aprila 1893 med Jackom Burkeom in zamorskim boksačem Andyjem Bowenom. Ta borba je trajala 7 ur in 19 minut. Izvojevala sta 110 rund; najbolj čudno pri vsem tem pa je to, da je sodnik v 110. kolu borbo ustavil in proglasil za neodločeno. — Druga neverjetna reč je zgodba o sedemletnem dečku, ki je umrl za starostno oslabelostjo. To je bil neki Karel Charlesworth, ki mu je brada zrasla že s četrtem letom in ki mu je bil obraz ob smrti ves naguban. Lasje in brada so mu bili v sedmem letu snežnobeli, glas se mu je tresel, hodil je ka-

Podkrajški Judež

Povest iz domačih hribov

»Zaničevala te nikoli nisem; zdaj te spoštujem. Spoštujem te bolj ko vse druge moške v fari, ker nobeden ni bil tako pogumen in tako krščanski kakor ti.«

Čisto rdeč je obstal pred njo, kakor da ga je okregala; njegove črne oči pa so žarele od sreče. Tako je bil vesel, da ni spravil besede iz sebe.

»Še nekaj ti moram reči, Tonč,« je ona nadaljevala; »po volji mi je in čudno sem vesela, da denarja nisi vzela. Pokazal si jim pravega moža — prav je tako, Tonč!«

Še zmeraj je stal pred njo in ni vedel, ali bi se smejal ali jokal.

»Zdaj pa tiho bodi, nikomur ne črhni besedice o tem, kar sva govorila,« je rekla spet odločno, kakor je bila njena navada. ». . . Zdaj me ne boš več skrbel in potrebna ti tudi nisem več; zdaj si trden in mož, kakor je prav. Srečno, Tonč! Svoj živi dan se te bom spominjala.«

»Julka!« je zavpil.

Ona pa je že hitela po svoji poti in se ni več ozrla.

8.

Judež si je spet najel Hrastovo kegljišče. Bilo je sredi avgusta neke nedelje popoldne. Na kegljišču je bilo

9 vse živo. Ker je bilo rečeno, da bo prihodnjo nedeljo kegljaška tekma, so se kegljači danes prišli vaditi. Tu je bil mladi Meležnik, nadvorski hlapec Mohor, Laznikov hlapec, Pušnik, Končnikov Jur, Ladra in še drugi. Tudi nadvorski Peter je bil med njimi; saj je hotel med kegljači za mojstra veljati. Kegljal je le, kadar je bilo dosti ljudi okoli, da se je ime pred kom postavljati. Danes je bilo polno gledalcev. Ko so nekaj partij že dali, sta prišla še Mrkačev Luka in Homanov Tinč; to sta bila prava tovariša in pretepača. Komaj sta prišla, sta se že začela z nadvorskim Petrom dajati, ker je bil ta proti temu, da bi ju vzeli k igri. Nazadnje so ju igralci vendar sprejeli.

Minulo je pol ure; tedaj se je prikazal Migec. Primal je iz dvorišča in se prismolil na stol sredi igralcev. Vzel je iz žepa okrogel kamenček, ga sklenil v roke, nekaj časa je pihal na pest, potem je roki razklenil — in kamna ni bilo nikjer. »Hehehe,« se je jel režati in migati z vsem trupom. Ko so mu nekateri poploskali, se je speljal na stolu še bolj v sredo, da so ga laže vsi videli, in se je zadržal:

»Kaj mi date, če vam keglje in kroglice zacopram, da jih ne bo več?«

»Zaušnico ti dam pa pošteno,« mu je zabrusil Mrkačev. »Zdaj kegljamo, ti pa pojdi starim babam coprat!«

»Hehehe,« se je režal Migec, kakor da ni bilo nič; iz oči pa mu je šinil grozeč plamen. Odmigal je okoli

Huda avtomobilska nesreča se je pripetila v noči na cesti proti Igu pri Ljubljani. Pozno na večer se je ustavil na Škofljici pred krčmo osebni avto, katerega je šofiral 30 letni Ivan Ponikvar. V avtomobilu je bil poleg družbe treh znancev tudi 26 letni posestnik Ivan Rupert z Iga. Izpred te gostilne so se odpeljali na Ig. Na cestnem ovinku pa je zavozil šofer namesto na desno naravnost naprej in tresčil z avtomobilom med drevesne štore. Avto se je odbil, se zasakal ter prevrnil. Rupert je priletel z glavo tako nesrečno v štor, da je kmalu nato umrl. Huje je še bil poškodovan šofer, ostalim popotnikom pa se ni zgodilo po čudnem naključju nič hudega.

Dva otroka se zadušila. V Komendi na Gorenjskem so sušili pri štuparjevih na Bregu na peči plenice, ki so se pa radi prehude vročine vnele. Goreče plenice so padle na 19 in 8 mesecev stari dekletci, ki sta spali v košari. Ko so se starši vrnili, sta bila otročička že mrtva, ker sta se zadušila v dimu.

Voz ga je zmečkal. S hlodi naložen voz se je prevrnil in je popolnoma zmečkal 29 letnega Janeza Klobovsa iz Breznice pri Škofji Loki. Voznik je bil pri priči mrtev. Do nesreče je prišlo, ko se je voznik na slabi poti izogibal avtomobilu.

Postni pastirski list našega prevzva. g. škofa dr. Tomažiča se ozira na sedaj med narodi vladajočo temo zmot, prevar in trpljenja ter kliče po luči od zgoraj. To svetlobo je razširjal in razširja božji Zveličar Jezus Kristus. Vera naj nas vzpodbuja, da izpolnjujemo svoje dolžnosti do Boga, do sebe in do bližnjega. Mladina naj se trudi, da ohrani z božjo pomočjo svoj največji kras: neoskrunjeno, čisto srce. Fantje in moške naj se varujejo nezmernega vživanja alkoholnih pijač, ki je velika nesreča za posameznike in rodine, ter sramota za ljudstvo. Krščanski zakonci, ki ravnajoč proti prirodni blagoslovu potovanja, se težko pregrešijo zoper božjo zapoved in zoper lasten narod. Bič krvave vojne tepe sedaj narode. Doslej smo — hvala Bogu in modremu vodstvu naše države — hodili mimo grozeče nevarnosti. Naj Bog še dalje obvaruje našo domovino biča vojne, drugim narodom pa naj čim prej nakloni blagodat miru!

Imenovanje predsedstva in svetov za Trgovinsko-industrijsko in Obrtno zbornico. V lanskem poletju je bil razpuščen svet Zbornice za trgovino, industrijo in obrt. Tedaj je bil postavljen za zborničnega komisarja g. Avgust Tosti, glavni ravnatelj Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani. Letos dne 28. januarja je bila osnovana samostojna Obrtna zbornica in izločena iz nekdanje skupine.

kegljišča gor k Judežu, ki je postavljaj keglje. Naslonil se je na plot in se mu porgljivo zasmeljal:

»Judež, ja Judež! Tak junak in divjak si bil — zdaj pa keglje postavljajš kak smrkov pobič in po dinarjih pobiraš kakor mežnar po cerkvi!«

»Dinarje, pa po poštenju!« ga je Judež ostro zavrnil. »Če se mi pri priči ne izgubiš, ti bom nekaj zagodel, da se v Podkraju ne boš več prikazal.«

Migec je zaigral na orglice, hudobno se je režal in spet odmigal h kegljalcem. Kegljalci so bili v ognju. Na mizi se je nabralo že čez petdeset dinarjev. Pravkar je plačal še Nadvorski Peter. Da je mogel stavo plačati, si je menjal dvajsetak. Preden še mu je krogla zdrknila iz rok, je Migec zaklical zapovedujoče: »Cinkus, pinkus — gularum: šest!« Res je padlo šest kegljev. Gledalci so dejali, da je slučajno nanoslo, in so se smejali. Toda odslej je coprnik vsakokrat poprej zapovedal, koliko kegljev naj pade, in vsakokrat je prav napovedal. Moški so ga jeli z nekim strahom gledati; »coprnik« pa se je sukal med igralci, porogljivo se je režal in je zdaj temu zdaj onemu segel z roko po obrazu in je pri tem uganjal svoje čarovniške čirečare. Medtem je prišla vrsta na Mrkačevoga. Bil je ves rdeč od razburjenja, iz oči mu je gorel pohlep po denarju. Preden je prijel kroglo, se je zadržal nad Migcem:

Sredi minulega tedna je imenoval trgovinski minister na predlog g. bana novo predsedstvo Trgovinsko-industrijske zbornice ter Obrtne zbornice in tudi zbornični svet za obe zbornici. Za predsednika Trgovinsko-industrijske zbornice je bil imenovan g. Karel Čeč, svoječasni ravnatelj Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani; za predsednika industrijskega odseka g. Richard Skubec, glavni ravnatelj Trboveljske premogokopne družbe, za predsednika gostinskega odseka g. Ciril Majcen, restavratore v Ljubljani; za predsednika samostojne Obrtne zbornice g. Karel Kavka, stavbenik in tesarski mojster v Ljubljani.

Povišanje poštних pristojbin. S 1. aprilom stopijo v veljavo takole povišane poštne pristojbine: Pristojbina za navadno pismo (do 20 g) v krajevnem prometu se poviša od 1 din na 1.50 din (pri večji teži se računa pristojbina kakor v medkrajevnem prometu). V medkrajevnem prometu se poviša pristojbina za pismo do 20 g od 1.50 na 2 din, za pisma do 50 g na din (doslej 2 din), za pisma do 250 g 4 din (doslej 3.50 din), do 500 g 6 din (doslej 5 din), do 1 kg 12 din (doslej 10 din) in do 2 kg 15 dinarjev. Za odprte dopisnice (razglednice) se poviša poštnina v krajevnem prometu na 1.50 din (doslej 1 din), v medkrajevnem prometu pa na 2 din (doslej 1 din). Priporočnina za pošiljke se poviša v krajevnem in medkrajevnem prometu od 3 na 5 din, v prometu z Grčijo, Romunijo in Turčijo od 3 na 5 din, z ostalimi državami pa od 4 na 6 din.

Nov most preko Drave. Ker je dravograjski most doslužil, bodo začeli graditi na spomlad novega preko Drave iz granita, katerega bodo dobili v kamnolomih v Vuzenici. Novi most bo velikega pomena za Mežiško, Mislinjsko dolino in sploh za vso Dravsko dolino.

Na pomoč Dijaški kuhinji v Ptuj! Povečana skrb za zdravstveni odgoj mladine in težke življenjske razmere so dovele Dijaško kuhinjo v Ptuj v zelo neugoden gospodarski položaj. Meščani, meščanke, starši, prijatelji in nekdanji podpiranci kuhinje, spomnite se je! Vemo, da je šele pred kratkim trkala »Zimska pomoč« na vaša vrata, vendar nikar ne odslavlajte praznih rok nabiralk, ki se bodo prihodnje dni zglasile pri vas in poprosile za našo gimnazijsko mladež, ki se hrani v Dijaški kuhinji, da ne bo treba tri mesece pred sklepom pouka ustaviti obrat. Vsem dobrotnikom že vnaprej lepa hvala! — Odbor.

Škoda, ki se ne da niti oceniti. Mnogokrat je že pisal naš list o ogromni škodi, katero je že povzročila in še povzroča Drava s tem, da trga in odnaša rodovitno zemljo. Za uničevanjem Drave prav nič ne zaostaja Mura. Mura dela s svojimi neštevilnimi ovinki ter rokavi štajerskim in prekmurskim posestnikom škodo, ki se sploh ne da preceniti, ker je preve-

lika in se ponavlja vsako spomlad, ko nastopajo povodnji. Ob poplavih trga in odnaša Mura oral za oralom najbolj rodovitne zemlje. Najbolj je vidna ta škoda v obmurski vasi Melinci, kjer je opustošila Mura v zadnjem času 200 oralov zemlje in je v nevarnosti celo že nekaj hiš. Melinčani so v največjih stiskah in prosijo oblast na vseh merodajnih straneh, da jim po možnosti zaščiti ter obvaruje preostalo posest.

Prekmurje sorazmerno porabi najmanj sladkorja. Na zadnjem zasedanju banskega sveta so ugotovili, da v banovini porabi najmanj sladkorja lendavski okraj. Kajti tam pride letno na osebo dva in četrt kilograma ali mesečno 19 dkg sladkorja. Poraba v soboškem okraju pa je le za malenkost boljša. Tako malenkostna poraba sladkorja pa je razumljiva, kajti v Prekmurju je ljudstvo večinoma tako siromašno, da si sladkorja ne more nabaviti in je zato prisiljeno uporabljati — saharin.

Slabe ceste ovirajo avtobusni promet. Avtobusna proga med Filovci in Dobrovnikom v Prekmurju je v tako slabem stanju, da avtobus tod ne more voziti. K sreči je cesta med Soboto in Dolnjo Lendavo preko Črensovcev nekoliko boljša in vozi avtobus po isti.

Razne novice. Od Sv. Marjete niže Ptuja poročajo: Pesnica, ki deli župnijo na dva neena kosa, nas je še bolj razdelila zadnje dni, ker je močno narastla in vkljub temu, da je pri nas regulirana, jako izstopila iz svoje struge. Tako bo spet naredila nekaj škode, posebno na Forminu. — Za regulacijo Drave, ki se bo sedaj ponovno nadaljevala v Muretincih, nameravajo posekati vse obrastle dravske otoke. Posekano vrbje bodo rabili za vezavo fažin, ki je neobhodno potrebujejo za izvajanje regulacije. — Potopljeni rečni mlin g. Džingarja na Dravi pri zavrčnem brodu so po daljšem naporem delu dvignili iz vode in toliko popravili, da plava. Ugotovilo se je, da je bil vzrok potopitvi to, ker je ob novem letu velikansko po Dravi plavajoče ledovje predrlo glavno mlinsko ladjo, da je v isto vdrla voda in mlin se je pogreznil.

Dvakrat visoko odlikovana kmečka družina s številnimi otroci. V župniji Šmarje pri Jelšah v Draškovem selu živi družina kmeta Jožefa Čakša in njegove žene Marije. Čakševina se je rodilo 14 otrok, od teh živi 11 in je najstarejšemu 21 let. Trinajstemu sinu je bil boter kralj in je bil otrok tudi krščen na ime Peter. Štirinajstemu otroku je botroval pred dnevi ban dr. Natlačen po namestniku načelniku Törnerju. Štirinajsti fantek je prejel pri krstu banovo ime Marko. K dvojnemu visokemu odlikovanju čestita Čakšovi družini »Slov. gospodar«!

Od doma v Ljubljani je pobegnil 28. decembra l. l. 13 letni Slavko Muhič, ki je bil oblečen v temnosive pumparice, temnozelen kratek Huber-

»Glej, da boš pri meni tiho, ti pasje matere sin! Jaz nočem ničesar od tebe! Ali si čul?«

Migec se je zaničljivo zasmeljal in ni rekel ne besede. Doslej je pa največ sedem kegljev; kdor bi jih osem podrl, ta bi dobil ves denar, kar ga je bilo na mizi stavljenega. Mrkačev Luka je dolgo meril, potem je kroglo zagnal — padlo jih je sedem. Še pohlepneje so mu zažarele oči, ko se je spravil k drugemu. Krogla je odletela, ta hip pa je zahretil coprnik na ves glas:

»Kobradakabra, nič!«

Res je šinila krogla skozi keglje in se niti dotaknila ni katerega. Mrkačev Luka je bil ves divji od jeze; planil je proti Migcu, ta pa je zavpil:

»Nazaj! Smrt nosim pri sebi. Nazaj, če ne, jo spustim nate!«

Luka je zaškripal z zobmi, vendar se je preplašeno umaknil.

Zdaj je prišla vrsta na Meležnika, ki je bil zadnji. Ko je zagnal kroglo, je zaklical »coprnik«: »Pinkus, cinkus, devet!« Krogla je letela in res je padlo vseh devet kegljev eden na drugega. Vse je zavpilo. Z eno samo kroglo je dobil Meležnik ves denar, kar so ga stavili. Kar koj pa se je začelo prerekanje sem in tja, Meležnikov glas je prevpil druge:

»Heee, tu ni ves denar — pol ga je izginilo!«

kor star mož in umrl je z vsemi znaki starostne oslabelosti. — Rekord glede bolezní si je »prijobil« po vsej priliki Amerikan Henry Smyth, ki je do 47. leta prebil že 148 velikih operacij. Na operacijski mizi je ležal več nego 200 ur. Navzlic vsemu mož še vedno živi, je dobre volje, uspešen trgovec in srečno poročen.

Na svetu je še štiri milijone sužnje. Neki ameriški list je objavil, da suženjstvo še ni docela odpravljeno in da je sedaj na svetu še razmeroma visoko število sužnje. Zračunano je, da živi sedaj okrog štiri milijone teh nesrečnežev. Najmanj dva milijona jih je na Kitajskem, pol milijona v Arabiji, zatno število v Liberiji, ostali tisoči pa so raztreseni po drugih delih sveta. Po-

tus plašč, obut v črne visoke čevlje na zadrگو in gologlav. Deček je majhen, lase ima črne, gladke, oči temnosive, zobe zdrave, na sredincu desne roke ima pokvarjen noht. Pobeglega Slavka so 13. januarja opazili v vlaku, ki pelje iz Ljutomera v Ormož, potem pa je izginila za njim vsaka sled. Kdor bi pobeglega dečka kje opazil, je naprošen, da ga pridrži in o tem takoj obvesti najbližjo orožniško postajo.

Sanatorij v Mariboru: Tyrševa ulica 19, tel. št. 23-58, je najmoderneje urejen za operacije. Enteroklinar za izpiranje debelega črevesa! Vodja specialist kirurg dr. Černič. 23

Požari

V Jelovcu je zgorela viničarija posestniku Jakobu Tacingerju iz Pečk. Upepeljena je stiskalnica, 20 hl vina ter 17 sodov. Škoda znaša 37.000 din.

V Rigoncah pri Brežicah je nastal ob enih popoldne ogenj v gospodarskem poslopju posestnika Franca Cvetkoviča. Iz gorečega poslopja so srečno rešili živino, zgorela pa je krma in 500 kg koruze. Gasilci in sosedi so obvarovali sosedna poslopja.

V Arji vasi pri Petrovčah je izbruhnil 1. marca na večer požar pri posestniku Ježovniku. Goreti je začelo poslopje, v katerem je bilo mnogo sena. Na pomoč prihiteli sosede in gasilci so rešili iz poslopja orodje, vozove in sploh vse, kar se je še dalo oteti. Škoda je zelo velika. Gre za požig, ker je v spodnji Savinjski dolini že nekaj časa na delu požigalčeva roka.

Skrivnostni napadi na tovarne avtomobile. Avgust Prevolnik, šofer trgovca Ruterja v Marenbergu, je prijavil dva skrivnostna napada na tovorni avto. Neznanec se je obesil na avtomobil nekje na Koroški cesti v Mariboru in je odskočil najbrž blizu Kamnice. Zmetal je z vozila 40 kg Frankove kave ter zaboj sladkorja v skupni vrednosti 1658 din. Drugič je na podoben način povzročil z odmetanjem specerijskega blaga 550 din škode. Podobni napadi so že dogodili tudi na Košakih in so mogoči, ker šofer in njegov spremljevalec iz zaprte kabine tovornega avtomobila ne moreta videti, če se kdo zadaj obesi na avtomobil.

Pretkana sleparija. K upravniku banovinskega Dečjega doma Hlebcu v Mariboru je prišel mlajši možki. Predstavil se je kot zastopnik Zdravčevega paromlina v Središču in je ponujal neomejene količine bele moke po 6 din kilogram. G. Hlebec je poslal radi sumljivosti ponudbe po stražnika, ki je laži-zastopnika odvedel na stražnico. Ugotovilo se je, da gre za večkrat predkaznovanega mariborskega slikarskega pomočnika Karla Rapp. Dobili so pri njem 23 naročilnic, s katerimi so naročili pri njem mariborski trgovci in peki cele vagone moke. Prejel je celo naplačila do 1000 din in precej vreč, katere so danes precej drage. Prijeti je priznal, da je hotel opisano sleparijo prenesti iz Maribora še v druge kraje.

Prijet radi pet vlomov. Orožniki pri Sv. Marjeti ob Pesnici so zaprli Alojza Lovrenčiča iz

Dupleka pod Mariborom, ker ima na vesti v družbi Ivana Šerca iz Vratje vasi pri Sv. Marjeti in v št. Ilju pet večjih vlomov.

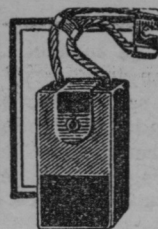
Pregnani nočni vlomilci. V Osluševcih pri Veliki Nedelji so vlomili v noči neznanci v trgovino Ivana Laha. K sreči je spal v sobi tik trgovine poslovodja Franc Rupnik. Ko je slišal krog druge ure čez polnoč ropot, je vprašal, kdo je. Koj nato so začeli lopovi streljati in so pobegnili v noč. Odnegli niso ničesar, pač pa so napravili na vratih in na prestreljenem blagu 2000 din škode. Zadevo zasledujejo orožniki.

Z nožem in železnim kolom sta mu razbila glavo. Pred kratkim so se v Žiškah v Prekmurju fantje spoprijeli ter se začeli neusmiljeno med seboj obdelovati. V tem nepotrebnem »boju« jo je najbolj izkupil 22 letni posestniški sin Špilak Ignacij, kateremu sta dva nasprotnika z nožem in železno palico razbila glavo, tako da so vsi mislili, da bo kmalu konec njegovih dni, a vendar se mu je že v bolnišnici njegovo zdravstveno stanje nekolikoboljšalo.

Tatvine in vlomi v Halozah. Storilci prijeti. Končno se je vendarle posrečilo razkinkati prave vlomilce in tatove, ki so dolgo vznemirjali uboge Haloze, in jim dokazati krivdo. Po sosedni župniji v Zavrču in po Hrvatski sta vlamljala in izvršila 49 dokazanih vlomov in tatvin že večkrat obsojena glavni krivec Stefan Lazar iz Križovljan-Cestica iz Hrvatske in njegov pomagač Karel Ropič iz Zavrča. Našli so pri njima razen pokradenih reči tudi devet različnih ključev za odpiranje vrat. V drugi tolpi, ki je vršila tatvinsko obrt po sred-

Angleški ribiški čolni so oboroženi s strojnicami in topovi

Ogljene ščetke

dobavlja najhitreje

za vse vrste električnih strojev in aparatov

Domača tvruka

RUDOLF PASPA

Zagreb, Koturaška 69

njih in gornjih Halozah v družbi sebi enakih, pa je bil poglavar Jožef Vindiš, delomrzen potepuh iz Gruškovja pri Sv. Trojici v Halozah. Ta tolpa je kradla vse, kar se je dalo, in ima na vesti tri vlome in devet tatvin. Tudi on je imel ponarejene ključe. Ti so pokradli tudi konjske komate, odeje, vino, žganje, posteljnino, kuhinjsko posodje itd. Vlomi in tatvine so dokazane, ukradeni predmeti so deloma vrnjeni. V tretji tolpi, ki je zagrešila pet vlomov v Halozah, pa so pod težo dokazov in po lastnem priznanju predani sodišču sledeči: Stefan Mihelinc iz Jelovca v Hrvatski, Franc Kokoč in Jožef Kranjc iz Korenjaka ob meji. Vsi imenovani od teh poštenjakov svoja dejanja priznavajo, tudi lastniki so dobili mnogo svojih stvari nazaj, samo tega ne, kar je bilo pijač in jestvin.

Zaboden v obe roki. Franc Kotnik, 28 letni delavec iz Vitanja, je peljal z vozom na postajo Dolič. Med potjo so ga napadli trije možki in so ga ranili z noži na obeh rokah.

S kamnom prebil lobanjo. V prepiru je prebil v gostilni Klun v Štorah pri Celju s kamnom lobanjo Josip Plausteiner 21 letnemu delavcu Antonu Galupu.

Posvetu

Bolgarija se pridružila trozvezi in jo zasebna Nemčija. Bolgarija se je pridružila trozvezi Nemčija, Italija, Japonska. Tozadevna pogodba je bila slovesno podpisana 1. marca na Dunaju. Za Bolgarijo sta podpisala pristop ministri predsednik Filov in zunanji minister Popov, za Nemčijo zunanji minister Ribbentrop, za Italijo zunanji minister grof Ciano, za Japonsko japonski veleposlanik v Berlinu general Ošima. Za to priliko je prišel na Dunaj poglavar nemške države Hitler, ki je sprejel po podpisu pogodbe državnike in zastopnike trozveze in njenih zaveznic. Kakor hitro je podpisala Bolgarija pristop k tej trozvezi, so nemške motorizirane čete prispele v vsa večja bolgarska mesta. Bolgarsko-turška meja je zaprta. Ves železniški promet med Bolgarijo in Turčijo je ukinjen. V ožgled zgoraj naslikanemu položaju izjavlja Grčija, da se bo borila dalje.

Bivši španski kralj Alfonz XIII. umrl. Dne 28. februarja je umrl v Rimu bivši španski kralj Alfonz XIII. Rodil se je v Madridu leta

ložaj, v katerem se vsi ti sužnji nahajajo, ni povsod enak. Suženstvo zavzema ponekod strahotne in mučne oblike, ponekod pa je bolj milo. Nekam najboljše je položaj kitajskih sužnjev, ker tam obstoja zakonska domneva, po kateri smatrajo te hišne posle, ki so dejansko sužnji, vendarle za posvojene družinske člane.

Na Grškem so odkrili prastaro mesto Lymnes-Komo. Iz Kastorije poročajo, da so odkrili prastaro mesto Lymnes-Komo, ki je bilo pred 2500 leti sedež kralja Arhelaia. Mesto samo pa da je bilo ustanovljeno pred 4500 leti. Mesto so odkrili pri izsuševanju Kastorijskega jezera. Da bi imeli čimveč rodovitne zemlje, so začeli tamonjni kmetje izsuševati omenjeno jezero. Izkopa-

Kegljalci so stikali glave okoli mize in okoli Meležnika, Migeč pa mu je pošepnil:

»Mrkačev Luka je kradel — dvajsetak je vzela.«

»Luka, ne uganjaj norcev!« se je Meležnik zadril na Mrkačevega. »Daj dvajsetak!«

»Kaj?« je zarobantil Luka. »Išči tata med svojimi! Nadvorski Peter je imel prste tam.«

»Hudirja, jaz sem dvajset dinarjev zamenjal, saj mora biti dvajsetak še na mizi,« je zavpil Peter jezno in je dvignil pest, da bi udaril.

Medtem je Migeč Meležniku spet pošepnil: »Mrkačev ima dvajsetak — v zunanjem žepu — v zgornjem ga ima.« Bliskovito je segel Meležnik Mrkačevemu v žep in je res potegnil iz njega srebrn dvajsetak.

»Tat! Lump!« sta zavpila Meležnik in Peter oba hkrati.

»Vidva sta lumpa! Goljufa!« se je drl Mrkačev in je planil ves iz sebe v Meležnika. Zagrabil ga je za vrat, skoraj isti čas je Peter stisnil Mrkačevega za grlo in ga jel dušiti. Mrkačevemu je skočil Homanov Tinč na pomoč in se vrgel na Nadvorskega Petra. Meležnik in mladi Nadvornik bi Mrkačevemu in Tinču ne bila kos, ker sta bila ta znana pretepača. Priskočila pa sta Ladra in Končnikov Jur. Tepli so se, metali, dušili in pri tem vpili, da se je vse kadilo. Tisti, ki niso bili udeleženi, so se daleč umaknili. Več pa ko so imeli oni prostora, huje so se tepli. Nadvorskemu Petru je nekdo stiskal grlo, druga

roka ga je neusmiljeno vlekla za brke. Ponosnemu županovemu sinu je bil obraz čisto zaripel, kakor brez pameti je bil, levica mu je bila nekje v klobčiču vklejnena, z desnico je iskal nož, pa ga ni imel. Tedajci je zagledal ročaj noža, ki je enemu izmed pretepačev molel iz hlačnega žepa, segel je ponj in zasadi nož enemu izmed nasprotnikov v prsa. Ko je hotel vdrugo suniti, ga je nekdo prijel za roko in mu jo tako močno stisnil, da je na glas zastokal in izpustil nož. Isti čas sta ga prišli dve orjaški roki, ga vzdignili in ga zagnali ven na trato. To je storil Judež, ki je prihitel dol od kegljev, da bi pretepače ločil in razgnal. Na mah se je klobčič razklenil, eden od njih pa je omahnil na tla.

»Meležnik ga je sunil, Meležnik je Tinča zaklal!« je zahretil Mrhačev Luka in potegnil svoj nož. Tedaj ga je Judež s tako silo udaril po rami, da mu je nož padel iz rok, in zadril se je grozeče:

»Naj se nobeden ne gane več! Sicer ga treščim, da ne bo nikoli več vstal.«

Vtem je zagrnel za njim mogočen glas:

»Kaj je tu? Kaj je bilo?«

Bil je župan; sedel je v gostilni, čul je direndaj in je stopil na kegljišče; z njim je bil eden od občinskih mož. Pravkar se je Peter, njegov sin, pobiral s tal in je obstal ves krvav in trepetajoč. Župan je ošinil sina s pogledom, da bolj hud biti ni mogel, in je zapovedal:

1886. Njegova mati je bila avstrijska nadvojvodinja Kristina. Španski prestol je zasedel l. 1902. Leta 1906. se je poročil z angleško princezinja Battenberško. Rodili so se mu štirje sinovi in dve hčerki. Njegovo vladanje ni bilo srečno in je bil leta 1931. ob p. stol, ker je postala Španija republika. V pregnanstvu je

živel delno v Franciji, delno v Angliji, delno v Avstriji. Za nekaj časa se je bil naselil ob Vrbskem jezeru. Smrt ga je dohitela v Italiji. Blagopokojni je bil katoliški vladar in mu je v boleznih v Rimu papežev tajnik sporočil blagoslov sv. očeta. Na smrtni postelji je prejel sv. zakramente za umirajoče.

Kratke tedenske novice

Nemški poslanik v Beogradu von Heeren je v ponedeljek v Zagrebu obiskal bana dr. Šubašiča, v torek pa podpredsednika vlade dr. Mačka.

Angleški zunanji minister Eden, ki je bil zadnje dni na službenem obisku v Turčiji, se je pripeljal 2. marca v Atene, kjer bo ostal več dni.

Silovit potres v severnogrškem mestu Larisa je v preteklem tednu porušil 40% hiš in je ostalo brez strehe 28.000 prebivalcev.

Za Antonescovo politiko v Romuniji je glasovalo 1.163.095 oseb, proti pa je bilo oddanih 1515 glasov.

Diplomatski odnosi med Anglijo in Bolgarijo še niso prekinjeni. Angleška vlada je prepustila poslaniku v Sofiji Rendellu odločitev glede prekinitve diplomatskih stikov.

V okviru dogodkov na Balkanu ne gre toliko za položaj Bolgarije, ampak si hoče Nemčija z zasedbo bolgarskega ozemlja zavarovati rumunske petrolejske vrelce, končati grško-italijansko vojno in izpodrinuti Anglijo z Balkana.

Zastopnik ruske vlade Višinski je k pristopu Bolgarije k trojni zvezi izjavil, da 1. korak bolgarske vlade ne vodi k miru, ampak k vojni, in 2. da Rusija, zvesta svoji mirovni politiki, ne bo nudila Bolgariji nobene pomoči.

Bolgarija je enajsta država, za katero so Zedinjene države v tej vojni odredile zaporo kreditov.

Bolgarski poslanik Momčilov v Londonu je odstopil v znak protesta proti pristopu Bolgarije k trozvezi: Nemčija, Italija, Japonska.

Turčija je minirala prehod skozi Dardanele za vse ladje. Plovba skozi to morsko ožino je brez posebnega turškega vodnika nemogoča.

»Čete svobodnih Francozov« so zavzele znamenito libijsko zelenico Kufra 1. marca. Ujetih je bilo okrog tisoč Italijanov in zaplenjena je bila velika množica vojnih potrebščin.

Izredno številne nemške čete se zbirajo okrog Bruslja v Belgiji. Poznavalci razmer pravijo, da so to neposredne priprave za veliki nemški napad na angleške otoke.

Nemški tovorni parnik »Leck« je prodrl angleško blokado in je srečno pripeljal iz Bordeauxa v zasedeni Franciji v Rio de Janeiro v Južni Ameriki. Za to pot je rabil 31 dni.

Na 18. konferenci komunistične stranke Sovjetske zveze je bil bivši komisar za zunanjo politiko Litvinov izključen iz vodstva stranke.

Koj po izglasovanju zakona o pomoči in posojanju vojnega materiala demokratičnim državam namerava Roosevelt sestaviti tako zvano obrambno vlado, v kateri bodo: zunanji minister Hull, vojni minister Knox in mornariški minister Stimson.

Ali si že obnovil naročnino?

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Velika dobrotnica revežev umrla v Otiškem vrhu pri Dravogradu. V Otiškem vrhu je umrla 82 letna Marija Poberžnik, p. d. Gašparica. Ljudje jo bodo ohranili v najboljšem spominu kot veliko dobrotnico revežev. Počivaj v miru, blaga duša, preostalim naše sožalje!

Dobra krščanska prababica umrla v visoki starosti 89 let. V Mariboru je umrla v Loški ulici stanujoča 89 letna zasebnica Ana Januš. Rajna je bila pred leti pri Sv. Petru pri Mariboru s svojim že davno rajnim možem Mihaelom viničarka. Vzgojila je dvoje otrok. Sin ji je padel med svetovno vojno, hčerka pa je dobro omožena v Mariboru. Pogreb blagopokojne, ki je bila vzorna mati, stara mati in prababica, se je vršil 23. februarja na pokopališču na Pobrežju ob obilnem spremstvu sorodstva, znancev, Krščanske ženske zveze in mnogoterih šentpeterčanov. Številna udeležba pri pogrebu je dokazala občo priljubljenost, katere se je veselila dobra prababica v Mariboru in v št. Petru. Vsem, ki so posodili rajni zadnjo pot, iskreni: Bog plačaj! Bodi Vsemogočni blagi ženic večni plačnik, žalujočim preostalim naše sožalje!

Šolarka umrla v Koških pri Mariboru. Kruta smrt je ugrabila po dolgi in mučni bolezni učenko 4. razreda krčevinske šole Mernik Bariko, edino hčerko Dvoršakovih. 25. februarja so jo spremlili otroci krčevinske šole, učiteljstvo, starši, sorodniki in znanci na njeni zadnji poti. Otroci so ji zapeli »Blagor mu« in »Vigred«. Ob grobu sta govorila g. katehet in ena njenih sošolk — nji v slovo, staršem v tolažbo. Naj bo zemljica lahka pridni in dobri deklici!

Dolgoletni naročnik »Slov. gospodarja« umrl. Položili smo k večnemu počitku posestnika Jožefa Ričnik, p. d. Miklave, v Ribnici na Pohorju poleg njegove pred petimi leti umrle žene Antonije. Rajni je marljivo gospodaril na svojem posestvu polnih pet in petdeset let. Svojo bolezen je prenašal vdan v božjo voljo, saj je bil veren katoliški mož. Večkrat se je v boleznih pokrepčal s sv. zakramenti ter tudi spraviljen z Gospodom zaspal v 80. letu svoje življenjske dobe. Na njegovi zadnji poti ga je spremljal ob veliki množici faranov poleg domačega g. župnika tudi g. Leber in Vuhreda. Na domu in na grobu pa mu je domači pevski zbor zapel poslovinne pesmi. Rajni naj počiva mirno med ženo in v vojni umrlim najstarejšim sinom Francetom, žalujočim pa naše iskreno sožalje!

Smrt vzornega moža pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Na mastno nedeljo nas je zapustil vrli mož in gospodar Jožef Fras iz Pernice. Pokojni je

bil globoko veren, saj ga ni manjkalo nobeno nedeljo pri sv. maši. Kako je bil priljubljen, je pričal pogreb, saj se je zbrala ob grobu skoro vsa fara. Domači cerkveni pevski zbor mu je zapel v slovo doma in ob grobu, kjer mu je spregovoril tudi domači g. župnik. Naj počiva v miru!

Blaga mamica umrla pri Sv. Petru pri Gornji Radgoni. Zalostno so zadoneli zvonovi prejšnji teden in naznanili tužno vest, da je nemila smrt po kratki boleznij pretrgala nit življenja daleč na okoli znani blagi mamici Barbari Sattler iz Stanešinc. Delaj in moli je bilo njeno geslo. Zvesto je služila Bogu, vsako nedeljo je redno že v zgodnjih urah hitela v cerkev. Tako je zapustila vsem najboljši zgled. Ob grobu ji je spregovoril poslovinne besede domači g. župnik. Na njeni zadnji poti jo je spremlil tudi njen sorodnik g. dr. Trstenjak iz Ljubljane, domači g. p. Angelus Sattler iz Škofje Loke in g. kaplan Fekonja poleg mnogo drugih ljudi. Ni še minilo dve leti, kar je umrl njen mož. Bog naj bo rajnici milosten plačnik! — Žalujočim ostalim naše sožalje!

Umrla je pri Sv. Trojici v Halozah Neža Muršek, rojena Bedrač iz Dolene. Prvi petek v mesecu so ji zazvonili duhovski zvonovi mrtvaško pesem, njej, ki je pobožno vedno doživljala pobožnost Srca Jezusovega.

Brat našega prevzvišenega škofa na zadnji poti. Zadnjič je poročal »Slov. gospodar« o smrti Antona Tomažiča, brata našega škofa in očeta g. žičkega župnika. Kako je bil rajni priljubljen, je pokazal pogreb v Žičah. Pogrebi so prišli od blizu in daleč. Največ jih je seveda bilo iz Žič in sosednjih Loč. Tudi 17 duhovnikov z bratom, Prevzvišenim lavantinskim nadpastirjem, ga je spremlilo na zadnji poti. Veličasten pogreb! Žal, da ga sin ni mogel spremljati, ker je hudo preizkušen po težki bolezni, ki ga priklepa na posteljo. In to je pekojnega skrbelo. Sam je potožil zdravniku g. dr. Ankerstu iz Loč: »Ali bom res moral umreti? Pa vendar sedaj ne bi rad še umrl saj me sin ne bo mogel niti pokopati.« Našega Tonča ni več med nami. Ko so sončni žarki na pustni torek najlepše ogrevali božjo njivo v Žičah, je jemal slovo od nas. Ob poslovinnih besedah Prevzvišenega ni ostalo nobeno oko suho. Pa zvoki žalostink, ki so jih zapeli domači pevci pod vodstvom organista g. Čuka iz Poljčan, so rezali v srce. Tako se poslavlja iz tega sveta pravični! In rajni je bil mož molitve. Zato smo prepričani, da mu je Vsemogočni že obilen plačnik. Saj je zadnja leta toliko trpel zaradi nahuhe in kako voljno ter je iskal tolažbe in olajšanja le v svojem Bogu. Spavaj sladko in

»Tu mora ostati vse, kakor je! Nobeden naj se ne gane od tod! Ti pa,« se je obrnil na občinskega moža, »pojdi po orožnike! Hrust pa naj pošlje po zdravnika!«

»Po duhovnika je treba, Tinča je treba prevideti,« je dejal Judež in pokazal na Tinča, ki je hropel na tleh.

Ne da bi se kaj zmenil za župana, je Judež odhitel po gospoda. Župan je nagrbanchil čelo in je vprašal strogo:

»Kako se je zgodilo?«

»Za dvajset dinarjev je šlo,« je povedal Pušnik ves skesen, »nekdo jih je z mize pobral.«

Mrkačev Luka se je zadržal vmes:

»Migec je vsega kriv, on je ščul. On je pocopral, da je prišel denar v moj žep.«

»Kje je Migec?«

Vsi so se ozrli. Toda »coprnik« se je že koj spočetka, ko so se začeli tepsti, pobral in se odrežal po vasi dol. Ker ga ni bilo, je župan pogledal okoli sebe in je vprašal:

»Kdo je Tinča z nožem? Judež?«

»Ne! Ne!« se jih je več oglasilo, Pušnik pa je povedal:

»Ko je Judež prišel, je bil Tinč že zaboden. Judež je hotel prepir pomiriti, pa je prišel prepozno.«

»Tisti, ki je Tinča zabodel, naj se javi! Dolžnost je, da se javi. Hočem vedeti, kdo je bil,« je pozival župan strogo.

Vsi so molčali, nihče se ni zmezil.

»Torej skriva se tudi še? Se bo že našel... Vprašaj Tinča!«

Mrkačev Luka se je sklonil k svojemu prijatelju, pa ni mogel iz njega nič spraviti, ker je Tinč težko hropel.

Tedaj se je vrnil Judež s kaplanom. Duhovnik je pokleknil k ranjencu in je brž spoznal, da je njegovo življenje pri kraju. Naglo ga je del v poslednje olje in nekaj minut nato je Tinč izdihnil. Njegova smrt je pretresla vse. Stali so nemo okoli mrljica. Vtem sta prišla dva občinska moža, gostilničar in orožnik. Župan in orožnik sta začela strogo zasliševanje, pa nista mogla dognati, kdo bi bil morilec.

»Vsi naj pokažejo nože! Bomo videli!« je zapovedal župan, glas pa se mu je tresel.

Nadvorski Peter je sveto zatrjeval, da ni imel noža pri sebi, prav tako tudi Ladra. Končnikov Jur in Mrkačev Luka sta pokazala svoja noža, na teh ni bilo nobene sledi o krvi. Meležnik pa je s tresočo se roko iskal po hlačah, pa ni našel drugega ko prazno nožnico.

»Tu je Meležnikov nož, tu pod klopjo leži,« je zavpil Mrkačev. »Saj sem rekel, da je Meležnik Tinča zaklal — saj sem videl.«

(Dalje sledi)

li so več jarkov, ki so odvajali vodo. Ko je vodna gladina globoko padla, so zagledali lesene stebre, ki so štrleli iz vode. Kmetje so najprej menili, da so to ostanki kakega starega gozda. Na prigorvarjanje kastrojskega škofa so poklicali znanega grškega arheologa (raziskovalca) Keramopulosa iz Aten, ki je dognal, da so to ostanki starega grškega mesta Lymnes-Komo, ki ga je popisal že zgodovinar Tukiddes.

V tibetski (v osrednji Aziji) prestolnici Lhasi oddajajo župansko mesto vsako leto v prvih 23 dneh na javni dražbi. Kdor si kupi ta položaj, sme mestu vladati in ga upravljati, kakor se mu zdi. Med drugim lahko obdrži ves denar, ki ga pobere s posebnimi davki in globami.

mirno čista in blaga duša! Preostalim domačim in sorodnikom naše sožalje!

Spoštovan in ugleden gospodar umri na Polzeli. Prejšnji teden so oznanili polzelski zvonovi, da je umrl zelo spoštovani in ugledni gospodar Anton Kolšek. Pokojni je bil zelo umen kmetovalac in dober svetovalec v vseh stvareh. Njegova hiša je bila vedno odprta siromakom. V hišo so prihajali samo katoliški časopisi, med njimi tudi »Slov. gospodar«. Kako priljubljen je bil med občani, je pokazal njegov pogreb. Na čelu spreveda je korakala četa gasilcev s praporom in s tem izkazala zadnjo čast svojemu dolgoletnemu članu. Ob odprtem grobu se je najprej poslovil od rajnega domači g. župnik Andrej Pirc. V pretresljivih besedah nam je opisal življenje tega katoliško-značajnega in globokovernega moža. Kot odborniku občine in posojilnice se mu je zahvalil g. župan Pongrac Turnšek. Njegov govor, s katerim je podal vse zasluge za občino in posojilnico, je privabil vsem navzočim solze v oči. Tov. Dušič pa se je blagopokojnemu zahvalil v imenu ločiške gasilske čete, pri kateri je vodil od ustanovitve blagajniške posle. Tudi cerkveni pevski zbor je svo-

jemu bivšemu pevcu zapel na domu in ob grobu žalostinko. Poštenemu in vernemu možu želimo, da bi užival večno plačilo — žalujočim ostalim pa naše sožalje!

Zgleden slovenski mož je umrl pri Sv. Rupertu nad Laškim. V Malibrezu je 28. februarja zaspal v Gospodu Alojz Gunzek v 59. letu starosti. Tiho in skromno, a srečno je živel ta vrli oče in gospodar v sredi svoje vzorne družine. Bil je v resnici zgleden slovenski mož: vsako prvo nedeljo v mesecu si ga kot uda Apostolstva redno videl pri božji mizi, kamor je vodil tudi vso svojo družino. V težavnem kraju leži njegovo skrito posestvo, a je bilo vedno vzorno obdelano: pravi raj je bil Gunzekov hribček vsako pomlad, ko so številna, čedna, skrbno vzgojena drevesa v svoji cvetni obleki vabila pridne čebelice — Gunzekove čebelice — na sladko pašo. Vzorno krščansko je vzgojil skrbni oče ob strani enako mu vrle žene, sedaj žalujoče vdove, svojih šest otrok; dva sta umrla v rani mladosti. Trajen pred Bogom in pred vsemi pravičnimi ljudmi bo spomin vrlega gospodarja! Dobri oče, sveti Ti večna luč, odpohaj si od svojih zemeljskih trudov!

učnih moči. Želeli bi tudi dobro moško moč, ki bi poleg šole delovala tudi v naših organizacijah.

Apače. Dobil smo občinski prehranjevalni odbor, ki ima nalogo, skrbeti za oskrbo moke in kruha za ono prebivalstvo, ki samo ne obdeluje nič ali pa obdeluje premalo polja. Predsednik odbora je župan g. Franc Režonja iz Vratje vasi, člani pa so sledeči: šolski upravitelj v Apačah g. Snuderl, upravitelj Meinlovih posestev g. Pajdaš, mlinar g. Grosman in trgovec g. Stanic. Gospodarske sposobnosti imenovanih so nam poročstvo, da v poštev prihajajoče prebivalstvo z ozirom na predpisano uporabljivo količino moke, oziroma kruha pomanjkanja ne bo trpelo.

Apače. Iz tukajšnje deške šole je premeščen v Loče pri Poljčanah učitelj g. Franc Lobnik. Radi svoje družabnosti je bil zelo priljubljen.

Stogovci. Na tukajšnji osnovni šoli bo kmalu nastopil svoje prvo službeno mesto učitelj g. Ivan Knez. Želimo, da bi se med nami prav dobro počutil.

Slovenska Krajina

Murska Sobot. Prejšnjo nedeljo je imela naša gasilska četa dobro obiskan občni zbor, ki ga je vodil predsednik g. Benko st. Odbor je z malimi spremembami ostal isti. Najvažnejši sklep skupščine je bil — graditev novega gasilskega doma, ker dosedanji nikakor več ne odgovarja stvarnim potrebam. — Nujno potrebna bi bila tudi graditev novega kolodvora, ker sedanji nikakor ne more zmagovati tollkega prometa in tudi ni niti najmanj v okras prekmurški metropoli. — V našem okraju smo preteklo leto zakadili skoraj za 5 milijonov dinarjev, kar znaša približno 100 din na vsakega človeka. — V naši šolski kuhinji dobiva vsako jutro 60 otrok brezplačen zajtrk, vendar pa je to število še premajhno, ker je še precej siromašnih otrok, ki zajtrka ne dobijo in jim ga dom tudi ne more nuditi, zato bi bilo potrebno, da bi se premožnejši Sobočani zganili in to potrebno ustanovo doprli.

Petanjci. Kraljevska banska uprava v Ljubljani je razpisala za regulacijo Mure na odseku Petanjci—Veržej javno pisмено ponudbeno licitacijo, ki se bo vršila 10. t. m. ob 11. uri dopoldne v prostorih tehničnega oddelka banske uprave. Natančnejša pojasnila daje banska uprava in terenska tehnična sekcija v Radgoni. — Pred kratkim je bil naš brod prodan. Kupila ga je občina Murski Križevci v Medjimurju. Sedaj, ko je voda v strugi narasla, so brod razstavili ter sestavne dele naložili v dva velika čolna, ki sta jih odpeljala v M. Središče, kjer bo zopet služil svojemu namenu.

Dankovci, občina Pečarovec. V naši vasi je nastal velik halo, ko so prišli celo orožniki iz Murske Sobotne in naredili preiskavo pri Kolomanu Cuk, skoraj največjem posestniku. Našli so bicikle v gorcih in v gnoju. Krivci takoj seveda niso priznali, da imajo kolesa zakopana, pa se je orožnikom le posrečilo, da so prišli na sled. Tudi pri nekem drugem posestniku so našli kolo. Pri dveh hišah so našli tudi kreslinike, enemu so odnesli orožniki iz Puconec revolver, zopet pri drugem so našli ukradeno blago, ki je prišlo celo od vojakov. Kolesa je baje kradel nekdo iz Markiševce, pa jih je spravljal v Dankovce. Vsi prizadeti so

Dopisi

Pohorje

Sv. Martin na Pohorju. Tudi mi smo obdarili revne otroke. Skupno je bilo nabranih 13.500 din. Otrok je bilo obdarovanih nad 120. Vsem darovalcem najlepša hvala! Prosimo, da bi se naših revnih otrok spomnili tudi v bodoče. Bog plačaj!

Dravsko polje

Sv. Lovrene na Dravskem polju. Naši sosede od št. Janža na Dravskem polju so nam v zadnjem »Slov. gospodarju« stavili javno vprašanje. Ker smo namreč pred par tedni v nedeljskem »Slovenecu« pisali, da je videti, da so pri nas ženini na karte, ker je tako malo porok, so porabili to priložnost in nas sprašujejo, ali so pri nas tudi neveste na karte. Ženinov imajo namreč preveč pri njih, nevest pa premalo. Odgovorimo jim naj z dodatkom, ali bi tudi zanje imeli kaj nevest. Naš odgovor bo imel toliko točk, kolikor mora imeti dekle lastnosti, da lahko postane nevesta, namreč — kot veste — pet, z dodatkom pa še eno zraven. Prvič: ženini so res na karte. Toda znano je, da nekateri takih kart sploh ne dobijo, drugi pa tudi na karte nič ne dobijo. Drugič: če ženini nimajo neveste, je to vsekakor tak zakonški zadržek, da niti v Rimu ne morejo dati spregleda. To velja povsod, naj so že kje ženini na karte ali še ne. Tretjič: dekletom lovrenške fare ni vseeno, če skočijo angelu na perutnice ali vragu na roge. Saj vedo, da mora dekle pustiti bodočega »človeka na karte« sedem let, da se smuka okoli nje, preden ga sploh pogleda... Četrto: pri nas se morajo pravi ženini in neveste vsaj eno leto iskati pri — večernicah! Kdor na pravem kraju išče, najde... Petič z dodatkom: nič prav nam ne ugaja, če hoče kdo z nami o prepovedanem času obhajati »slovesne« ženitve kot

so ženitve po časopisih. Kjer se po časopisih ženijo, tam že večkrat drugi dan pojejo: »Včeraj smo se oženili, danes nas že griva...« Drugi dodatek: naša kri sicer ni igrača, vendar iz prijaznosti nismo rekli čisto »ne«. Zdenkrat bomo samo opazovali, in sicer že koj prihodnjo nedeljo, dne 9. marca, ko pridete k nam igrat neoženjenega roparja »Guzaja«. Pridni bodite, na veselo svidenje, pa oglasite se še kaj! — Lovrenčani.

Ptujsko polje

Sv. Marjeta niže Ptuja. Pri nas je bila v tem predpustu glavna sezona za gostije, vendar v nekaterih vaseh ni bilo nobene. Zato so morali dotični vaški fantje na pust »vleči koprojko«, kakor pravijo po domače temu običaju. So vsaj tako marsikje po cesti razrinili blato, da ga ne bo treba strugati, ker za to žal itak nimajo dovolj smisla. Pravijo, kateri so zdaj v predpustu zamudili ženitev, da bo to v bodoče laže in enostavneje, ker bodo »enotne« neveste; torej ne bo izbire. A ženini pa bodo na karte, ker bodo najbrž v poletnem času več fantov poklicali na orožne vaje. — Razni lesni trgovci in prekupčevalci v zadnjem času kaj pogosto hodijo okrog in bodo menda vse pokupili, kar je količkaj vrednega. Z ozirom na gospodarsko plat in narodni porast bi za bodoče morala oblast sečnjo in izvoz lesa zabraniti. Saj se v bodoče ljudje ne bodo mogli več ženiti, ker ne bo lesa niti za zakonske jarme in za zakonske križe. Medu pa že tako ni par let, da morajo ljudje na »suho« kašljati, kaj šele, da bi si sladili in mazali zakonske križe.

Slovenske gorice

Sv. Marjeta ob Pesnici. Pred kratkim smo dobili novo učiteljico, tako da je zdaj na naši šoli osem

Vrana — nosilka žalostnih vesti? O vrani, ki bi naj oznanjala sneg, kroži v slovanskih literaturah mnogo neugodnih vesti. Njeno krakanje pomeni navadno žalost in nesrečo. Neka pravljica pripoveduje, da so vrane hčerke starca, ki živi v globoki votlini v gori in zapisuje v svojih knjigah vse, kar se zgodi. Vrane letajo daleč po širnem svetu in kar vidijo ali zvedo, mu pripovedujejo ponoči, on si pa vse skrbno zabeleži. Vrana baje ne priklie samo snega, temveč tudi dež. Že Virgil (rimski pesnik) pravi v svojem stihu: Tudi zla, vrana že s samim krakanjem priklie dež. Po stari češki vraži pomeni vranino krakanje nesrečo. Gorje baje človeku, nad katerim zakraka vrana. Vrana izda tatu in ukradeno

Januš Golec:

Hči mariborskega mestnega sodnika

Ljudska povest iz junaške dobe obrambe Maribora pred Turki leta 1532.

Čolni šestih mlinov niso zadostovali, da bi nosili in vzdržali teže težkih topov. Da so dvignili nosilno moč čolnov, so se poslužili svežih kož od bikov in volov, katere so skrbno sešili, jih napihili s pomočjo kovaških mehov ter jih pritrčili v dveh vrstah na levo in desno ob čolnih. Les za vezanje čolnov so naropali zopet na mariborskem pristanu.

Leto 1532. je obetalo zelo bogato vinsko trgatve. Iz koroške dežele in Dravske doline so bile prepeljane v Maribor po Dravi cele zaloge močnega macesnovega lesa za vinske stiskalnice. S temi zalogami so šli Turčini in so bile kakor nalašč za glavne veznike preko čolnov. Kakor danes, je bilo tudi tedaj po mariborski okolici dovolj desk.

Z gradnjo zasilnega mosta so pričeli 16. septembra, gotov pa je bil 18. septembra. Ta dan so prekoračile most čete bosanskega ter mostarskega paše. Naslednji dan jim je sledil veliki vezir Ibrahim paša s svojimi vojniki in

9 20. septembra na vse zgodaj zjutraj sultan Sulejman z jedrom armade. Do noči je trajal pohod glavnih sil. Na mostu je nastala taka gneča in prerivanje, da je precej vojakov popadalo v Dravo ter utonilo.

Graditelj mosta, veliki vezir, je prevel radi nesreč nadzorstvo nad prehodom in je vzpostavil z največjo težavo red. Zjutraj 21. septembra so bili vsi muslimani preko Drave, popoldne so most razdrli in nastopili umik ob Dravi proti vzhodu.

V Rušah pred odhodom za Turški zid

Rušani s številnimi begunci so zasledovali z največjo napetostjo prihod Sulejmanove armade pred Maribor in oblego mesta. Ob silovitem grmenju topov so tretetali, visoko proti nebu valeči se dim jim je oznanil, da mestu najbrž slaba prede. Ako bo padel dobro utrjeni Maribor, tudi Turški zid ne bo kos ogromni premoči. Sigurno je bilo, da se sultan ne bo zadovoljil samo z zavzetjem obdravskega mesta, gotovo bo hotel izropati Ruše in razdreti zid, kateri je doslej tolikanj trdovratno kljuboval vsem manjšim napadom bosanskih tolovajev.

Ko so pa opazili tekanje turških pionirjev ob Dravi pri Viltušu, je bilo čisto jasno, da turška glavna vojska Ruš ne bo izpustila. S strahom so zasledovali gradnjo mosta. Ogleđniki so jim vsak čas javljali, kako daleč je že napredovala premostitev in kdaj se bo treba zateči za z vsem dobro oskrbljeni Turški zid.

dobri kmetje in so veljali za veljake v občini. Zadnje besedo bo imelo sodišče.

Sv. Sebeščan. Na pustno nedeljo je uprizorilo naše Prosvetno društvo igro »Dve nevesti«. Igro je gledalo 356 ljudi, kar je za župnijo s tisoč farniki na vsak način zelo veliko. Že dolgo se nismo tako od srca smejali kot pri tej igri. Igralci so bile dobro razdeljene in smo bili s podajanjem zadovoljni, čeprav je bilo šest igralcev prvič na odru. — Orožniki so prijeli že dolgo iskanega Rcka iz Radovec, ki je popullil menda nekaj koles.

Haloze

Podlehnik. Začasna uprava občine Podlehnik se sestoji iz 6 mož JRZ in sicer: župan je Turk Anton, posestnik v Gorci; podžupan Skok Jakob iz Ložin; svetovalci: Mlakar Matevž iz Jablovca, Srđinšek Ludvik iz Rodnega vrha, Merc Anton iz Podlehnik in Glavnik Alojz iz Gorce.

Dravinjska dolina

Sv. Jernej pri Ločah. Na gostiji Marguč-Vališer so svati zbrali za farne uboge 117.75 din, kar naj Bog povrne! Mlademu paru božji blagoslov in pomoč v novo življenje!

Majšperg. Prosvetno društvo v Majšpergu je uprizorilo v nedeljo, 23. februarja, Finžgarjevo dramo »Razvaline življenja«. Priredili smo jo v čast in ob 70 letnici velikega moža, kateri nam je Slovincem dal na odru kakor v knjigi neprecenljive vrednote. Igra je res mojstrsko delo. Zato so se pa igralci tudi potrudili, da so to delo prikazali gledalcem v splošno priznanje. Ker je igra kmečka, smo jo tudi v domačem narečju predvajali, s čim smo še posebno zadovoljili občinstvo. Enako se je potrudil moški pevski zbor, ki je z lepimi narodnimi pesmi nastopal, kar je še posebno povzdignilo naš program. Dosti se sliši, da bi tako igro še gledali, zato jo bomo najbrž še tretjič ponovili v tem postu. Delavci prosvete, le z veseljem naprej, pa bo pri nas v Majšpergu iz te male dvorane zrasedel mogočni farni dom, ki bo nam v ponos, poznim rodovom pa pričla sadu našega truda.

Savinjska dolina

M. Nazarje v Savinjski dolini. Poredkoma pride kakšen dopis od nas. Pa nismo zaspani ljudje. Tudi pri nas se društveno gibljemo, četudi še nimamo docela pozidanega društvenega doma. Za uprizoritev igre se poslužimo privatne dvorane. Tako smo si pomagali za pustno nedeljo in za pustni torek. Mladina je hotela igrati. Zato smo v dvorani pri g. Tomiču dvakrat uprizorili veselo trodejanko »Pričarani ženine«. Društvo »Mali gospodar« je Nazarčanom preskrbelo za vesel pustni čas zabavo ter povabilo prijatelje smeja in poštene zabave. Ljudje zares potrebujejo od časa do časa nekoliko zdravega razvedrila, ker je drugače dolgočasno in pravi pusti čas, ker pri nas je malo porok. Vsem, ki ste se odzvali povabilu, se društvo »Mali gospodar« zahvaljuje in se priporoča za prihodnje. — Odbor.

Šmarski kraji

Dramlje. Pri nas imamo kmetijsko in gospodinjstvo nadaljevalno šolo. Udeležuje se jih pre-

cej in dobro napredujejo. V nedeljo, 9. februarja, so igrala dekleta tečaja veseloigro »Nevesta iz Amerike«. Smela je bilo obilo. Zaključek bodo imeli sredi marca. Želimo mnogo uspeha. — Tudi tu smo dobili tiste bele stotake, da po njih dobivamo odmerjeno količino moke in petroleja. — Radi deževne letine primanjkuje kmetu živeža. Upamo, da nam bo občina nekaj preskrbela. — Zdrav je naš kraj, zato imamo dosti starih ljudi. Najstarejši je g. Šolinc, ki ima 91 let. Je zdrav in korajžen. Bog mu daj še 10 let živeti, da bo 101 letnico obhajal. — Omeniti moramo tudi Prosvetno društvo, ki je uprizorilo igro »Slaba vest«. Udeležilo se je precej igralcev. Iskrena hvala! Letos si je oskrbelo svojo knjižnico.

Šmarje pri Jelšah. Na zasedanju banskega sveta se je s hvalevredno vniemo in vrlo utemeljitvijo zavzemal za kmalno elektrifikacijo naših priznanih revnih pa žalibog še posebno o tem oziru zanemarjenih krajev g. banski svetnik Alojz Zorenč od Sv. Petra pod gorami. Smo mu pač z vsemi obsoletskimi kraji hvaležni za to in ga prosimo, da še večkrat in vedno glasneje pogreša. — Pred štirim leti nas je zapustil orožniški vodnik g. Ivan Matjaž, da prevzame enako službo v Brežicah. S svojo vestnostjo in blagim nastopanjem se nam je bil tako prikupil, da smo ga težko pogrešali. Ob njegovem prestopu v zasluženi pokoj mu želimo mnogo sreče in veselja, pa v zdravju in zadovoljstvu!

Kostrivnica. Že dolgo ni bilo iz našega kraja v »Slov. gospodarju« nič poročila. Sedaj se nam je pa nabralo toliko novega, da moramo povedati tudi širši javnosti. Preteklo leto smo namreč postavili v naši župniji kar tri javna poslopja. Prvi so pokazali naši vrli gasilci, kaj se zmore z združenimi močmi. Postavili so si lep gasilski dom z zidanim stolpom, ki je ponos vsej župniji. Občinska uprava in cerkveno-konkurenčni odbor sta sklenila, da postavita na mestu, kjer je stala stara občinska koča, zidano občinsko-cerkveno hišo. Ko se je delalo pri gasilskem domu, so se začela dela pri tej stavbi. Do jeseni je bila tudi ta stavba v glavnem gotova. Razna manjša notranja dela so bila izvršena v teku zime. 1. marca se je občina selila v nove prostore. V polovici hiše, ki pripada cerkvi, pa imata Prosvetno društvo in FO časne društvene prostore. Upamo pa, da tudi imenovani društvi dobita v kratkem lasten dom. Pozno v jeseni smo zidali še katoliško-prosvetni dom in ga do zime spravili pod streho. Stavba je še v surovem stanju ter se bo delalo spomladi naprej. Z veliko vniemo in korajžjo so delali pri graditvi doma zlasti člani FO in mladeniške Marijine družbe. Saj so se doslej vsa dela, razen zidarskih in nekaj malega tesarskega, izvršila s prostovoljnimi kulukom. Tudi vse vožnje kamenja, peska, apna in lesa so se izvršile brezplačno. Predvsem gre zahvala našemu g. župniku Slaviču, ki je vodil vsa dela s svojimi nasveti, predvsem je pa v denarnem oziru doprinesel toliko, da se je doslej še ves material sproti plačal. Sedaj je po župniji uvedena nabiralna akcija, ki prav lepo napreduje. Upanje je, da bo dom res že v kratkem dograjen. Z zgradbo teh treh stavb so, oziroma bodo dobila občina, cerkev in društva svoje prepotrebne prostore, vas Kostrivnica pa lepo in prijazno lice.

Sv. Križ pri Rog. Slatini. Pri nas se je ustanovila akcija za zimsko pomoč najrevnejšim. Akcijski odbor začne s svojim delom takoj. Revščine je pri nas prav mnogo. O uspehu te akcije bomo poročali pozneje. — Naš občinski prehranjevalni odbor je imel zadnje čase težko stališče. Razdelil je krušne in mokine karte — ni pa mogel deliti moke, ker je ni dobil, čeprav je imel isto iz mlina avizirano. Ker je bilo mnogo družin iz maloposestniških, delavskih in kočarskih vrst brez kruha, je prišlo na občini do hude kritike, ki je bila seveda neopravičena. Sedaj pa je prispel en vagon koruze, tudi moka je prispela in se je oboje razdelilo med revno ljudstvo. Sedaj pričakujemo že drugi vagon koruze. Tako sedaj upamo, da se huda kri poleže — najhujši vročekrvneži pa se bodo v primeru potrebe zagovarjali pred sodiščem. Do danes še pri nas ni noben umrl od gladi — pa tudi upamo, da se to v kratkem ne bo zgodilo.

Rogaški kraj

Stoprce pri Rogateu. Kakor v drugih stvareh, gre v tekočem času trda tudi za žene. Pred pustom smo pa vendarle tri pare zapregli v zakonski jarem. Kot zadnja sta si podala roke Anton Galun in Marija Korže iz uglednih družin tukajšnje župnije. Na njuni gostiji so dobri svatje nabrali za obnovev Marijinega oltarja v domači cerkvi 130 din. Mati božja bo njihova plačnica! — Pri raznih težkočah, ki jih prinaša vojna, je razveseljivo to, da smo pri zdravju. V dveh mesecih smo pokopali samo triletne fantke. — Javnosti še sporočamo v vednost in ravnanje, da so brezposelni, ki nas radi obiskujejo, zvišali tarife.

Obsotelski kraji

Polje ob Sotli. Na tukajšnji ljudski šoli že eno leto poučujeta samo dve učiteljski moči. Kljub ponovnim prošnjam ni bila nameščena tretja učna moč, čeprav bi bila zelo potrebna. Naši otroci, sami kmečki sinovi in hčere, so navezani samo na znanje, ki ga pridobe na ljudski šoli, svojih otrok ne moremo pošiljati v mestne šole, ker smo prerrevni. Nujno potrebno je, da se na nižje organiziranih šolah strogo gleda na to, da so vse učiteljske moči, kajti tudi nam kmetom je mnogo na tem, ako pošiljamo otroke v šolo, da se čimveč nauče. Prosimo merodajne oblasti, da prošnji tukajšnjega prebivalstva ugodil. — Letošnje leto je naša Sotla le preveč vesela. Vsak teden se razlije preko svojega korita in poplavi obširno dolino. V februarju te poplave ne gledamo s takšnim strahom kakor spomladi, poleti in v jeseni. Potrebno bi bilo vendar že Sotlo regulirati. Prebivalci bi potem imeli pred vsakoletnimi poplavami mir, polja ob reki pa bi pridobila na svoji vrednosti. Ako se v februarju v vinogradih delo naredi, se v aprilu z delom spi, tako se glasi stari ljudski pregovor. Letos kaže, da ne bomo aprila spali, kajti sedaj v februarju je le preveč snega in dežja. S strahom gledamo v bodočnost, sadno drevje se suši, lanska zima in toča 1937. leta sta vzrok temu. Vinograde bomo morali obnoviti, sedanjí so že začeli pešati, stari so, stari od 1894. leta. Denarja ne bo za obnovo, morala bo priskočiti z brezobrestnim po-

Duši ruškega obrambnega gibanja sta bila ob priliki druge oblege Maribora gospod župnik Janez Marija plemeniti Lichtenstein s tamošnjimi gimnazijci in Kunigunda Wildenrainer, hči mariborskega mestnega sodnika in poveljnika. Ta dva sta znala domačine ter begunce, odrasle in mladino navdahniti z neomajnim zaupanjem v božjo pomoč na mogočno priprošnje ruške Matere božje, z vero, da bo Maribor odbil Turčina, ter z junaško samozavestjo, da bodo tudi Rušani za Turškim zidom zmagoviti.

Cela dva dni in noči, ko so turški pionirji gradili most, je bila prostorna ruška hiša božja natrpano polna tolažbe potrebnih. Ljudje so drseli neprestano po golih kolenih od vhoda do glavnega oltarja proti oltarju svetega Križa, kojega podoba je naplavila Rušam močno narasla Drava leta 1522. Gospod župnik je bil skoro nepretgoma v spovednici ter pred obhajilno mizo. Med pobožnimi molilci je bedela noč in dan Kunigunda, katere navzočnost med preprostim narodom je vplivala na vse kakor kaka nebeška prikazen.

Ruški gimnazijci so sestavili igro »Poraz Turkov«, katero so predstavljali preplašeni rajl in tolažbo zunaj pod lipo na cerkvenem prostoru. Predstave je ponavljala moška gimnazija pozneje vsako leto kot pobožen spomin na zmago pri Turškem zidu, dokler je obstojala.

Tak je bil položaj v Rušah, ko je privihral v vas sel in oznanil, da so prvi turški oddelki na poti preko mosta in se bodo izvidniki vsak čas zakadili proti vasi.

Župnik je dal na golih kolenih klečečim zadnji blagoslov z Najsvetejšim, Kunigunda in gimnazijci so uredili nagli odhod proti Turškemu zidu. Župnik se nikakor ni dal pripraviti, da bi bil zapustil Ruše in prepustil Marijino svetišče nevernikom. Moški branilci Turškega zida so že čakali na hodnikih za obzidjem, ko je pribrzela Kunigundina armada starcev, žensk in otrok ter so se zaprla za njo močna vrata Turškega zida.

Dogodki ob zmagi pri Turškem zidu

Komaj so bili prvi bosanski jezdecí preko mosta, že so se razkropili v manjših oddelkih na vse strani in seve predvsem proti Rušam, odkoder je vabil obilen plen.

Divjačine so se začudile, ko so naletele na veliko ter lepo vas, ki pa je bila — izpraznjena. Po previdnem ogledovanju so si upali dalje in uganili ob turški utrdbi, da čaka bosanskega in mostarskega pašo še presneto trd oreh, ako bosta hotela izsiliti skozi vrata debelega in visokega zida prehod v zgornjo Dravsko dolino in predvsem do falskega gradu, bogate Marije v Puščavi in št. Lovrenca.

Poročila prvih izvidnikov sicer niso bila ugodna, vendar se odločita bosanski in mostarski paša, da izropata in požeta po naglem zavzetju Turškega zidu od Turčinov skoraj nedotaknjeno Pohorje, kjer so se skrivali zakladi v denarju, živini, živežu ter zdravih ljudeh.

Bosanska druhal se je na majhnih konjičih razletela

stvari, ona kraka nad ubitim ali obešenim človekom. Če gresta zarocenka k poroki in zagledata vrano, bo baje njuno zakonsko življenje nesrečno, prepričala se bosta ter živela v sovraštvi, dokler si ne bosta zvesta.

Smrt enega vojaka stane 50.000 dolarjev. V Ameriki so naredili zelo zanimive račune, za katere pravijo, da so natančni in popolnoma zanesljivi. Zračnali so vse stroške, ki pridejo v raznih dobah povprečno na enega vojaka. V časih Julija Cezarja v starem Rimu je veljala glava sovražnega vojaka 0.75 dolarja (približno 40 din). Z napredkom tehnike je ta vsota stalno naraščala in je narasla v Napoleonovih časih že na 3000 dolarjev (180.000 din). Na

sojilom banovina ali država na pomoč. Kraj bi zelo potreboval pošto in telefon, za kar so bile na pristojna mesta odposlane prošnje. Upamo, da bo želji ugodeno. Do železnice imamo 22 km, zato naši pridelki nimajo cene. V občini bi vladalo blagostanje, ako bi bila v bližini železnica. V zemlji leži mnogo premoga, katerega pa danes ne kopljejo. Nekoč, že precej časa je od tega, so se vršile meritve za železniško progo Ptuj—Brežice—Novo mesto—morje. Proga bi tekla po dolini Sotle. Vse je zaspalo, mi pa gledamo na one kraje, mimo katerih teče železna cesta, kakor na blagoslovljene. Tukajšnja gasilska četa je imela svoj letni občni zbor. Četa spi spanje pravičnega, nikakršne injekcije ji ne pomagajo, ker so v naši fari razdori med vami in naselji vse preveč ostril. Pri nas se rek: »Sloga jači, nesloga tlači,« posebno pri društvenem delu pozna. Ljudje, spametujmo se, v boju za dobrobit občine, naroda in države ne smejo igrati osebna nasprotstva nikakršne vloge.

Sv. Gore nad št. Petrom. Cele kupe čestitk ob bližnjih in daljnjih znancev in prijateljev je dobil ob priliki svoje 50 letnice poroke, katero je slavil 22. t. m., daleč naokrog po Sloveniji in Hrvaški znani svetogorski mežnar in gostilničar Vinko Rautner in njegova žena Terezija, roj. Kostanjšek. »Gorski Cena« se je rodil 23. jan. 1868. Z osemnajstim letom je prevzel po svojem očetu službo cerkovnika pri romarski cerkvi Matere božje na Sv. Gorah in sedaj že 55. leto zvesto »odpira in zaklepa« njen prostorni hram. Ta vedno nasmejnati mežnar zna pripovedovati kakor malokdo. V cerkvi pošteno moliti, »pri mežnarju« pa pošteno piti, je njegovo geslo, katero zelo rad pove drugim. Dobra kapljica in njegovo pripovedovanje je marsikoga pridržalo na Sv. Gorah dalj časa kakor se je namenil. Cez slabe čase toži tudi. Posebno na točo in pozebo v vinogradih je hud. »Slov. gospodar« mu je vse. Ni čuda, saj sta si zvesta že nad 50 let. »Svojo Mamo božjo« prosil, da bi mu dala še dočakati in videti konec te sedanje kolobocije na svetu. Kakor mu je njegova služba v čast in veselje, tako mu je v veselje njegova pridna žena in otroci. Dvanajstim je dala življenje. Deset jih je odredila in vzgojila, kakor jih zna le prava slovenska mati. Ni ji bilo z rožmami postlano v življenju. Tisoče muk in trpljenja, delo in samo delo za svojo družino. Še sedaj, ko ima 72 let, živi in diha zopet za deco in vzgaja svoje vnuke. »Dokler bom imela otroke okrog sebe, ne bom umrla,« pravi. Zraven svojih skrbi za družino je to blago srce iz svojega skromnega gospodinjstva nasitilo in pomagalo mnogim, mnogim siromakom. Zalostna je bila, ako je kateri šel mimo in se ni oglasil. Debela knjiga napisanih njenih dobrih del je spravljenja pri Vsevednem in jo čaka na plačilo. Za zlati jubilej kličemo in želimo Bog živi in ohrani še mnogo, mnogo let gorskega Ceneta in gorsko mamo.

Posavje

Artiče. Iz našega kraja zveste malo novic, ko da bi se tukaj nič ne zgodilo. Pa vendar tudi tukaj ne spimo. Električno razsvetljavo imamo že skoraj dve leti. Cerkev je lepo razsvetljena in po gospodarskih poslopljih že brnijo motorji. Po-

manjkanju vode je odpomogel higienski zavod, ki je zvrtil dva vodnjaka, globoka 45 in 62 m. Iz enega pri šoli že vleče električna črpalka zdravo pitno vodo. Pri cerkvi smo izvršili veliko popravil in sedaj nam je pa orglarski mojster g. Mih. Koncilijski iz Žalca uredil še orgle. Vse je popravil in vstavil nov register, ki ga je vzela svetovna vojna. Zadovoljni smo z delom in tudi s ceno. G. mojstra moremo toplo priporočati. Ta teden se je začela kmetijska nadaljevalna šola. Priglasilo se je takoj 36 fantov. Želimo, da bi vsi vztrajali do konca. Prosvetno društvo je v minulem letu nabavilo veliko novih knjig za nič manj ko za 800 din. Prihajajte v knjižnico vsako nedeljo. Koledar Mohorjeve družbe za l. 1910. izkazuje za Artiče 130 udov. Zganite se, da bomo dosegli vsaj polovico.

Književnost

Junaki naroda in domovine, napisal Marko Krajnc. Izpod peresa Marka Krajncja je izšla pri Mohorjevi družbi v Celju knjižica »Junaki naroda in domovine«. V tej knjigi riše osnovne nauke državljanske vzgoje, in sicer na poseben način. Trdne temelje o državljanstvu in narodni vzgoji gradi iz važnejših poglavij svetega pisma stare zaveze. Najprej podaja kratka ter izklesana poglavja o narodu, domovini, nato pa snuje vso državljansko in narodno vzgojo na svetopisemskih slikah posameznih svetopisemskih oseb: Mojzesa, Gedeona, Davida, Judite, Jeremija, Danijela in Makabejcev. Iz usode, bojev, trpljenja ter zmag teh oseb predočuje globlji pomen boja naroda za svojo podobo ter zgodovinsko, od Boga določeno poslanstvo. Kakor cerkveni zgodovinarji odkrivajo za posameznimi zgodovinskimi dogodki globlji pomen narodove vere in kreposti, tako nam kaže tudi Marko Krajnc v svoji knjižici o usodi izraelskega ljudstva božji prst Previdnosti, ki narode usmerja v trpljenje, zmagah in bojih. Marko Krajnc nam tolmači zgodovinske svetopisemske osebe: modrega voditelja Mojzesa, udarnega vojskovodja Gedeona, mogočnega kralja Davida, hrabro ženo Judito, narodna buditelja preroka Jeremija in Danijela, nedosegljive junake Makabejce ter podaja res dragoceno galerijo junakov naroda in domovine. Od slike do slike, od podobe do podobe raste slovenskemu čitatelju pogum, odločnost ter iskrena volja, da imej tudi naš slovenski narod ter Jugoslavija voditelje, ki bi ga vodili varno kakor Mojzes v lepo bodočnost, junake in vojake kakor so bili Gedeon in Makabejci, da bi mu izbojevali, če treba, trdno varnost, neustrašene žene, kakor je bila Judita, da bi mu vzgojila junake ter učitelje-duhovnike, kakor sta bila preroka Jeremija in Danijel, da bi vzdramili duhovno naš narod. Krajncjeva knjiga »Junaki naroda in domovine« je slavošpev narodni veličini in požrtvovalnosti, zato bo dobro služila kot učna knjiga naši mladini v osnovnih in srednjih šolah ter učbenik narodne vzgoje v naših prosvetnih društvi, fantovskih odsekih, mladinskih četah ter dekliskih organizacijah.

Kmečka zveza je izdala v svoji knjižnici kot VI. zvezek brošuro »Pridelujmo več dobre zelenjade« po priredbi strokovnjaka ing. Jegliča Ci-

rila. Tovrstnega priručnika je manjkalo na našem trgu, posebna potreba pa se je občutila, ko je začela banska uprava propagirati vrtnarstvo kot najpotrebnejšo kmetijsko panogo za malega človeka. S to knjižico je Kmečka zveza izpolnila veliko vrzel in je prepričana, da bo z njo izdatno pripomogla do razvoja našega vrtnarstva. Knjižica stane 15 din izvod in se dobi v Tiskarni sv. Cirila Maribor, Ptuj, Trbovlje.

Naznanila

Vse petke postnega časa bodo v mariborski stolnici postni govori ob pol osmih zvečer. Prva petkova postna pobožnost bo na prvi petek v marcu, dne 7. marca. Spored pobožnosti je sledeč: ob četrtna osem kratak križev pot s petjem, ob pol osmih pridiga in litanije za blagoslovom. Konec ob četrtna devet. Namenjeni so petkovi cerkveni govori zlasti mariborskim meščanskim krogom, uradništvo in našemu dijaštvu, zato je ura tako izbrana, da se morejo pobožnosti brez posebnih žrtev udeležiti. Iskreno vabljeni!

Dekleta! Duhovne vaje! V dneh od 11. marca zvečer do 15. marca zvečer se vrše na Betnavi pri Mariboru zaprte duhovne vaje za dekleta. Duhovne vaje so namenjene vsem dekletom, zlasti onim, ki nameravajo v svoji župniji začeti s KA. Zato tudi sledi duhovnim vajam tečaj KA. Oskrbnina za duhovne vaje znaša 60 din. Radi vpeljave krušnih kart naj udeležene duhovnih vaj in tečaja prinesejo s seboj kruha za vse dni. Mnoge tovarišice so odkrile polnost svojega dekliskega življenja in našle pravo srečo prav na duhovnih vajah. Zato pridite tudi Ti! O tečaju za voditeljice-začetnice KA so bili posebej obveščeni čl. župnijski uradi.

Sv. Ana v Slov. gorah. Prosvetno društvo bo ponovilo ganljivo igro »žrtev spovedne molčečnosti« v nedeljo, 9. marca, ob treh popoldne. Pridite! — Fantovski odsek ima na Jožefovo, 19. marca, skupno sv. obhajilo, popoldne bo farni sestanek in akademija s papeževno proslavo.

Vojnik pri Celju. Fantovski odsek in Dekliski krožek priredita v nedeljo, dne 9. marca, popoldne v posojilniški dvorani telovadno akademijo z jako obširnimi sporedom. Akademija se vrši v počastitev spomina našega rajnega voditelja g. dr. Antona Korošca. Zato ste vabljeni, da se te akademije udeležite v obilnem številu.

Sv. Križ pri Belih vodah. Na Gregorijevo, dne 12. marca, bo prvi romarski shod pri Sv. Križu. Sv. opravilo s pridigo bo ob pol devetih. Letos bo ta dan zopet šla zaobljubljena procesija za dobro letino iz Belih vod k Sv. Križu. Že takrat, ko še ni bilo pri Sv. Križu cerkve, ampak samo lesena kapelica, so imeli Belovodčani to procesijo, da so si izprosili blagoslova za svoje gorato polje, in so bili tudi vedno uslišani. — Naslednji romarski shod bo na cvetni petek, 4. aprila. Romarje lepo vabimo!

Sevnica ob Savi. V nedeljo, 9. marca, bomo igrali Finžgarjevo »Našo krič«. Po večernicah v Slomšekovem domu. Obenem bomo proslavili sedemdesetletnico velikega slovenskega pisatelja Finžgarja. Zato vabimo, da s svojo udeležbo pozdvignete število tistih, ki se letos zbirajo in ki letos proslavljajo jubilej velikega Slovenca.

teji višini je ostala skozi vse devetnajsto stoletje. Začetek XX. stoletja pa je šla krivulja strmo in naglo navzgor. Stroški za enega vojaka so se počevali. Po računih senatorja Boneja so znašali med svetovno vojno 1914—1918 1 milijon 200.000 din na glavo. V sedanji vojni pa se je ta vsota zopet najmanj podvojila in tako morajo danes zaradi zopetnih tehničnih napredkov izdati poleg prejšnjega mnogo za bombe, tanke, letala itd., tako da moramo računati na glavo najmanj 50.000 dolarjev (3 milijarde din). To je ravno 66.666 krat več kakor v starih rimskih vojnah.

„NEDELJO“
v vsako hišo!

iz Bistrice po desnem bregu Drave in zajela Limbuš, Pekre, Studence, Radvanje in Razvanje Iz vseh teh naselij so pobrali za sužnost sposobne ljudi z vsemi skritimi denarnimi prihranki ter živino in so odpeljali bogati plen v Ruše, ki so bile nekako zbirališče za preskrbo paš iz Bosne in Mostarja.

V Rušah pod košato lipo pred cerkvijo so postavili Turki tri čebre. Posode so po ljudski pripovedki vrhom napolnili na kup natirani ujetniki s srebrniki in zlatniki. S tem denarjem so si hoteli bosanski poturčenci napolniti žepe po zmagi in porušenju Turškega zida. Ljudski glas zaključuje to početje z ugotovitvijo, da se je vrnilo po porazu pred Falo pod ruško lipo k čebrom le toliko nevernikov, da je manjkalo samo zgornje zlato in srebro v eni posodi, dve sta pa počakali do vrha polni na zmagovalce. Z beleženo pravljico je ohranil preprosti narod do današnjih dni vest o velikih izgubah, katere so utrpeli bosanske in hercegovske čete pri navalu na Turški zid.

Bosanski paša Ali in mostarski Mohamed sta porabila dolgotrajni prehod glavne sultanove armade preko mosta v to, da sta zbrala bosanske in hercegovske poturčence v Rušah, kjer sta razporedila pohod nad Turški zid. Poveljstvo je prevzel Ali. V čolnu, kateri je služil za zvezo preko Drave med Rušami in Selnico, se je odpeljal bosanski paša s spremstvom po reki navzgor v bližino Turškega zida. Čoln so zasidrili v Dravi tako, da je imel paša pogled na početje branilcev za zidom in je dajal s

posebnimi znamenji svojim četam navodila za naskakanje.

Brž ko je opazila za zidom se stiskajoča raja, da hoče paša prešteti pičlo število izvežbanih branilcev, se je hitro poslužila zvijače. Ker so bile gruče beguncev od vrha Globokarjevega hriba in na gradišču, je organizirala Wildenrainerjeva Kunigunda počasni pohod v dvostopih z višine proti Dravi. Dolga procesija je zgedala od daleč, kakor bi kar vrel novi bojevnik z dveh vrhov proti onemu mestu obzidja, katerega nameravajo divjaki naskočiti in zavzeti.

Ali paša v čolnu na Dravi je zamahnil s krivo sabljo proti svojim oddelkom in ti so se spustili s kriki k Alahu v napad z lestvami ter sekirami v smeri proti vratom skozi Turški zid, ker je bil ta prostor na ravnem in usposobljen za napad z razbitjem težkih hrastovih vrat in preplezanjem debelega ter visokega zidovja.

Poskus zavzetja turške utrdbe je plačala poturčena sodrga dražje nego njihovi tovariši pri navalu na Maribor. Branilcem ni bilo treba ne topov, ne helebard, sulic, mušket, samostrelav ter raznega drugega orožja, ne kropa in ne vrele smole. Bosance so pustili, da so se nakopičili po ravnici pri vratih in pristavili kolikor mogoče mnogo lestev. Ko so si bili naskakovalci že svesti zmage in so vpili k Alahu v zahvalo za zavzetje vsaj ene utrjene postojanke na vsem Sulejmanovem pohodu, se je vse preokrenilo Turčinom v popoln poraz.

VELIKA ZANIMIVOSTI

F. S. FINŽGARJEV ROMAN

Pod svobodnim soncem

v slikah

bo začel izhajati v

„Slovenca“ v nedeljo, dne 9. marca 1941

Slike so zelo lepe in smo prepričani, da jih boste izrezovali in tako imeli najlepši slovenski roman zbran v slikah

Naročite „Slovenca“ takoj vsaj za ta čas, ko bo ta prelepi roman „POD SVOBODNIM SONCEM“ izhajati

Pišite nam dopisnico na naslov: UPRAVA „SLOVENCA“, LJUBLJANA „SLOVENCA“ LANKO NAROČITE NA OGLED. POŠILJALI VAM BOMO 8 (OSEM) DNI BREZPLAČNO. Prepričali se boste, da je roman „Pod svobodnim soncem“ v slikah tako lep, da je „Slovenca“ vredno naročiti. Takoj pišite po „Slovenca“ na ogled!

NAROČITE SLOVENCA!

Ne pozabite! »Slov. gospodarja« čita redno nad sto tisoč ljudi vsak teden, med njimi so taki, ki žele kupiti, kar imate vi na prodaj! Do kupca vam pomaga oglas v »Slov. gospodarju«!

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

- Ofra sprejme takoj Gole, Maribor, Košaki 13. 420
- Išče se šole prosta deklica-rejenka. Nastop takoj. Naslov v upravi »Slov. gospodarja«. 424
- Sprejme se stanovalec s tremi ali štirimi delovnimi močmi. Prednost ima zidar ali tesar. Vprašati: Dravska ulica 8. 445
- Dekle, ki zna upravljati dela pri kravah in svinjah, se sprejme takoj na deželo. Predstaviti se pri g. Regini Götlich, Maribor, Koroška cesta 128 a. 437
- Viničarja, štiri delovne moči, sprejme Posch, Roč-poh, Kamnica. 439
- Ofra z dvema delovnima močema sprejme: Košaki 72, Kamnica. 440
- Poštenega hlapca in deklo sprejme Jakob Pak, Gačnik, Pesnica. 434
- Potrebujem takoj hlapca za vsako delo na majhno posestvo. Vprašati: postaja Slivnica-Orehova vas. 432
- Uprava posestva Lepi dol pri Sp. Sv. Kungoti, p. Pesnica, sprejme delavsko družino za kmečka dela. 431
- Ofra iščem. Naslov v upravi. 430
- Deklo za vrtna in poljska dela sprejemem. Maribor, Radvanjska cesta 55. 427
- Viničarja s 3-4 delovnimi močmi na dobro mesto s precej zemlje sprejme Franjo Preac, Ptuj, Zg. Breg 21. 448
- Družino za molženje sprejme 1. aprila samo iz okolice Maribora. Läniger, Maribor, Koroševa 32. 449

POSESTVA:

Proda se posestvo 10 oralov, obstoječe iz njiv, travnikov, sadonosnika, gozda ter stanovanjske hiše z gospodarskim poslopjem, tik velike ceste, kjer vozi avtobus Maribor-Ljutomer. — Vrašati: Alojzija Štelcar, Brengova, Sv. Anton v Slovenskih goricah. 488

RAZNO:

- Stole vrtno, gostilničarske in druge vseh vrst ter parkete dobavlja najbolje in najceneje ter se priporoča J. Pučko, Maribor, Tržaška 57. 448
- Moštna esenca, izvrsten izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 25 din. Dnevna razpošiljatev. Prazne steklenice odkupimo! Ivan Pečar, trg. kemikalije etc., Maribor, Gosposka 11. 436
- Prodam kravo, mlado, visoko brejo, domače reje. Horvat Anton, št. IIj 126, Slov. gorice. 435
- Šivalni stroj, rabljen, dobro ohranjen, prodaja za 1200 din A. Ussar, Maribor, Trubarjeva ulica 9-I. 429
- Šivalne stroje: 2 Singer, 1 Pfaff, krojaške, rabljene, in 2 Singer, ženska, prodam. Popravljam vse vrste šivalnih strojev. Kovář, Maribor, Miinska 10. 423
- Jabolčnico ali šampanjsko vino, zdravo, okusno, popolnoma enako naravnemu, si napravite po receptu iz strokovno-gospodarskega lista. Ako ne odgovarja, se denar vrne. Za jabolčnik za 150 litrov 68 din, za šampanjsko vino za 100 litrov 38 din z natančnimi navodili. Poštnina vračunana. Ponudbe na El. Hribšek, Maribor, Tržaška 57. 438
- Rabljen Singer, krojaški šivalni stroj, prodam poceni in z garancijo. Mehanik Drakster, Maribor, Vetrinjska 11. Prodajam tudi nove šivalne stroje znamke Westa in Wertas, po stari ceni in tudi na obroke. 446
- Prodam veliko mlatilnico Umrath s čistjenjem na 3 vreče, Deutz motor na nafto 5 ks, žrnja, motorno kolo 1 cm³, vse novo. Za odgovor znamko! Skrblnšek, Sp. Hajdina, Ptuj. 447

Birma se bliža!

Kupite pravočasno obleke za svoje birmance in birmanke! Lahko in dobro boste izbrali in po najnižjih cenah kupili v trgovini 395

OSTANKI «MACUN»

MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 8.

Ali verjamete, da prodajamo crep de chin svilo v vseh barvah še po 19 din? — Prepričajte se!

MALA OZNANILA

SLUŽBE

- Hlapca-konjarja, starejšega, pridnega, poštenega, treznega h konjem in za kmetijska dela išče za takoj šegula, veleposestnik in trtojerec, Hlapenci p. Juršinci. 368
- Išče se viničar, 3-4 delovne moči, šanti Anton, Sp. Jak. dol, Sv. Jakob v Slov. goricah. 396
- Oženjen par išče službo h kravam, 4 moči. Ivan Kolar, Sopot 50, Podčetrtak. 398
- Služkinja z večletnim spričevalom želi službo gospodinje v bližini Maribora. Vajena vseh kmetijskih del, živinoreje, svinjereje in vinograda. Naslov v upravi lista. 401
- Iščem mesto gospodarja, bolj k starim ljudem brez otrok. Sem srednjih let, vojaščine prost, vaju vsega kmečkoga dela in še zraven z lepo doto. Nastop takoj čez 14 dni. Naslov v upravi lista. 399
- Močno služkinjo za hišo in polje sprejme 15. marca Kamenšek, Dobrna pri Celju. 412
- Iščem šole prostega fanta za pastirja. Fras, Slivnica 46 pri Mariboru. 411
- Neoženjen kravar se takoj sprejme. Oskrbništvo Strassenhof (Huter), Zg. Sv. Kungota. 409
- Prodajam vetrov mlin. Anton Petrič, Sv. Jakob v Slov. goricah. 405
- Družino za poljedelstvo in krmljenje živine sprejme Pelcl, Košaki 38. 403
- Služkinja, starejša in mlajša, se sprejmeta. Rudolf Rojko, gostilna, Sv. Trojica, Slovenske gorice. 413
- Sprejme se takoj pridna, poštena družina, 4-5 delavcev, na posestvo. Oglasiti se: Grad Radvanje pri Mariboru. 414
- Ofer, dve osebi, se sprejme: Ranca 2, Pesnica. 415
- Sprejmem delavsko družino, 4 delovne moči, Prednost s svojimi kravami. Pile, Pesnica. 416
- Starejše dekle, zmožno vsakega dela, sprejmem takoj. Jožef Kirbiš, Maribor, Vetrinjska 3. 417
- Ofra sprejme Franc Skrbinšek, Pobrežje, Sv. Vid pri Ptuj. 418

Iščem ceplare za suho cepljenje. Prijave na: Turin, Modraže, p. Studenice-Poljčane. 425

POSESTVA

Prodajam se stanovanjska hiša v Plauc, Breg, Ptuj, posestvo v Borovcih, hiša za trgovino, posestvo v Rucmanah, gozdi, njive, gorice. Ugodna cena. Poizve se: Pavlinič, Hajdina. 419

Naprodaj tri hiše z velikimi vrtovi in tri majhna posestva. Vprašati: Alojz Črnčec, Devica Marija Brezje, 5 minut od cerkve, p. Maribor. 423

Prodajam lepo posestvo Sv. Peter na Medvedovem selu, okraj Šmarje pri Jelšah, četrt ure od postaje Stranje: 5 johov, njive, sadovnjak, vinograd, gozd, dobro gospodarsko poslopje. Naslov: Ivan Šešerko, Čakovec. 426

RAZNO:

Mnogo denarja si prihranite, ako prinesete v popravilo vaše klobuke, kateri bodo zopet kot novi. Vsa popravila se sprejemajo od 10 dni naprej. Kupujem veвериče in zajče kože kakor tudi ovčjo volno. Se priporoča Babošek Vladko, klobučarstvo, Maribor, Vetrinjska 5. 407

Prodajam dobro ohranjen vitelj (gepl) z mlatilnico tvrdke Ježek. Vinček, Trgovišče, Velika Nedelja. 410

Kupujemo jelšove, lipove, jesenove, hrastove furnirske hlode po dobri ceni. Podravska družba, Maribor. 408

Prodajam hišni mlin za žito mleti na zobna kolesa. Fuhrman, kolar, Pekel, Poljčane. 406

Beli krompir in jabolčnico kupi vsako množino D. Pačnik, Laško. 422

Sadna drevesca, sorte po sadnem izboru, ima naprodaj drevsničar Vaclav Brglez v Venčesu pri Slov. Bistrici. 421

SPOMLADANSKI IN LETNI OSTANKI mariborskih tekstilnih tovarn, dobro uporabni in brez napake: paket Serija M 10-12 m kretona ali delaina za obelke, druka za predpasnike in svila za bluzo 200 din. — Paket Serija H 10 do 12 m oxforda, popelina in svile za srajce H-1 220 din; samo popelina in svile enake mere H-2 280 din. — Paket Kosmos D 10-12 metrov delaina in svilo za obleko in dečlo in druk ali svila za predpasnik 240 din. — Paket Serija T 4 m volnenega blaga, dokler traja zaloga za staro ceno: T-1 130 din, T-2 160 din, T-3 180 din, T-4 200 din. — Paket Serija Z 3 m štofa za moško obleko ali kostum Z-1 250 din, Z-2 300 din, Z-3 360 din, Z-4 400 din, Z-5 gladko sukno v rjavi ali modri barvi 450 din, nadalje za veliko noč specialni paket, rižasti, modri ali črni kangarn Z-6 500 din, Z-7 600 din. — Cela podloga za obleko A-180, B-210 din. — Neodgovarjajoče zamenjam, pri dveh ali več paketih primeren popust. Ker se cene blagu dnevno zvišujejo, priporočamo takojšnje naročilo. Vzorcev ne razpošiljamo, ker se isti stalno menjajo. Razpošiljalnica Kosmos, Maribor. Razlagova 24, II. nadstropje.

ZAHTEVAJTE BREZPLAČEN KATALOG

MEINEL HEROLD
ZAL-TVO RVICE GLAZBIL
MARIBOR
ŠT. 106

BREZPLAČEN POUK V IGRANJU!

2 voza naprodaj, za 2 in 3 polovnjake. Franc Ivančič, kovaški mojster, Ljutomer. 402

Prodajam malo rabljeni gepl. Alojz Tement, posestnik, Zabovci 42, Ptuj. 400

DIHURJEVE, veveriče in druge kože divjačine kupuje po najvišjih cenah J. Ratej, Slov. Bistrica. 394

MOSTIN

Mošna esenca **MOSTIN** za izdelovanje prvovrstne zdrave umetne domače pijače. Cena 1 steklenici za 150 litrov 25 din, po pošti 45 din, 2 steklenici po pošti 75 din, 3 steklenice po pošti 100 din.

J A B L I N za izdelovanje domače pijače brez dodatka pravega sadjevca. Zavitek za 50 litrov 25 din, po pošti 36 din, 2 zavitka po pošti 65 din.

Zaloga

Drogerija Kanc

Maribor, Slovenska ulica

in vse podeželske trgovine.

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne izglednice in priročilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

Maribor, Koroška c. 6

REDILO ZA SVINJE,

z ribjo moko je tisočkrat preizkušen in od strokovnjakov priporočen prah, ki povzroča, da svinje rade žro, hitro debeljenje in naglo rast mladih prašičev. Paket 8 din, 1 kg 25 din po pošti s povzetjem do 4 pakete ali 1 kg 10 din več. »Mlekank« redilo za krave. »Galop« prašek za konje. Lekarna pri Zamorcu, Maribor, Gosposka 12. 238

Ustanovljena leta 1904.

Točna in solidna postrežba.

Kilne pase

trebušne obveze proti visečim trebuhom, potujočim ledvicam in znižanju želodca. Gumijeve nogavice in obveze za krčne žile. Umetne noge in roke, korzete, bergle, podloge za ploske noge, suspensorije in vse aparate proti telesnim poškodbam izdeluje staroznana tvrdka po zelo nizkih cenah.

Fr. Podgorška naslednik:

Fran Bela, bandažist, Maribor, Slovenska ul. 7

Pismena naročila se izvršujejo točno ter pošiljajo po povzetju.

LJUDSKA POSOJILNICA

V CELJU

ZADRUGA Z NEOMEJENIM JAMSTVOM

obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 4%, na trimesečno odpoved pa po 5%. — Vse vloge izplačuje točno po dogovoru

MALA OZNANILA

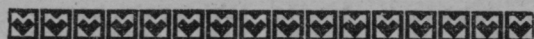
RAZNO:

Cepljeno trsje in korenjake prodaja Turin, Modraže, p. Studence pri Poljčani. 358

Pozor! Vsakovrstne rabljene stroje, orodje in železne, litinske ter druge kovinske predmete, cunje, papir, gumij in steklovino, kupuje po najvišjih dnevnih cenah tvrdka Justin Gustinčič, Maribor, Kneza Kocija ul. št. 14. Telefon 21-30. Podružnica vogal Ptujске in Tržaške ceste. Telefon 24-94. 304

Vodne turbine, venecijanke, mlne, transmisije itd. izdeluje najceneje Strojno podjetje Ing. Borštinar, Ljubljana, Sv. Jerneja c. 18. 334

Veverice, dihurje, lisice, kune, zajce in vse ostale vrste kože divjačin kupujem po najvišjih dnevnih cenah. Sprejemam v strojenje in barvanje. Peter Semko, Maribor, Aleksandrova 13. 1777

Veliko izbiro

otroških oblek in čevljev

v vseh velikostih ter razno drugo blago kupite najceneje v konfekcijski trgovini

A. TKALEC
Maribor, Glavni trg 4

Korenjake in ključke od Rupestris G8the 9 dobite pri Dolinšek, Kamnica pri Mariboru. 352

Priporoča se Kupčičeva drevesnica in trsnica na Ptujski gor! 1384

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, svinjsko dlako, arovco, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najbolje: Arbelter, Maribor, Dravska 15. 11

Pozor! Velika nova oljarna! Naznanjam, da sem prenapredil svojo oljarno na novo hidralično prešo, katera stisne 12 sirov enkrat; treba samo enega človeka zraven. Dela se tudi ripsovo olje in rolajo sončnice. Plača od litra olja 1 din, za kilogram sira 50 par. Postrežba hitra, olje prvovrstno. Za obisk se priporoča Horvat Franc, oljarna in mlin, Slaptinci, Sv. Jurij ob ščavnici. 376

Centrala: Maribor
v lastni palači na oglu
Gosposke in Slovenske ulice

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vse te vloge pri tej hranilnici Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Podružnica: Celje
nasproti pošte, prej
Južnoštajerska hranilnica

VSAK prevdaren slovenski gospodar zavaruje sebe, svoje in svoje imetje le pri

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

PODRUŽNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice

GLAVNO ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARII

92

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici
v Mariboru registrovana zadruga z neomejeno zavezo

1 **Gosposka ulica 23** **Ulica 10. oktobra**

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri. Stanje hranilnih vlog din 53,000.000.-